

TRAVEL PLANNER

מדריך לקפריסין

KOPIASTE!

ברוכים הבאים לקפריסין

מטיילים יקרים:

ישנם איים רבים בים התיכון, אך רק אחד מהם הוא ביתה של אפרודיטה, אלת האהבה היוונית הקדומה - ואי זה הוא קפריסין.

ללא קשר להעדפותיכם, לקצב האישי או לתחומי העניין שלכם, ייחודה של קפריסין הוא בכך שהיא תתאים עצמה אליכם ותקדם אתכם בברכה. החופים שלנו לא רק יפים, הם מוכרים רשמית כנמנים על החופים הנקיים באירופה. במרחק נסיעה קצרה מן החופים וממי הים הנוצצים והנקיים שלנו, תמצאו את הרי הטרודוס עטורי האורנים, שבהם משוטטים כבשי המופלון, עצי הארז גדלים בהם ומרובים בהם הכנסיות והמנזרים שהם שכיות חמדה של ממש, המעוטרים בפרסקאות ובאיקונות מרהיבים מן התקופה הביזנטית.

קפריסין היא גן עדן לחובבי ארכיאולוגיה. משרידי יישובים נאוליתיים בני למעלה מ-11,000 שנה, דרך חורבות מרהיבות מן התקופה היוונית-רומית, כמו התיאטרון העתיק של קוריון, ועד מצודות מימי הביניים כמו קולוסי, רשימת האוצרות היא אינסופית. בין אותן שכיות חמדה תוכלו למצוא את סיפוריהן המעניינים ציוויליזציות מהעבר, כולל קברי המלכים המסתוריים והווילות המלכותיות על רצפות הפסיפס השמורות היטב, הצבעוניות והמורכבות שלהן.

אף על פי שקפריסין הוא האי השלישי בגודלו בים התיכון, הוא קומפקטי באופן מפתיע וקל מאוד לסייר בו. בין פסגות ההרים הסלעיות לחופים המנצנצים, תחצו נופים ושטחים בתוליים, וגבעות משתפלות שעל מדרונותיהן כרמים.

עצרו כדי להתרשם מן הכפרים האידיליים, שבהם הקצב איטי ויש תמיד זמן לספל קפה נוסף. בכל רחבי קפריסין תהינה לכם אינספור הזדמנויות לחוות מטבח ייחודי, שכולל את המזה - צלחות קטנות ובהן שלל מנות, החל בבשרים צלויים בתיבול עדין וכלה בירקות טריים וגבינות משובחות, כמו החלומי המפורסמת (גבינת הכבשים הטעימה שאותה קולים בגריל).

קפריסין, שעברה העשיר משמש לה עוגן של ממש, היא גם אומה מודרנית ומשגשגת, עם כלכלת שירותים שאין שנייה לה באזור כולו. עד מהרה תגלו כי העם הקפריסאי החם והאנושי ישמח תמיד לחלוק אתכם את האהבה שלהם, כולל, בין היתר, מגוון אטרקטיבי של מקומות לינה - מלונות מפוארים בסטנדרטים הבינלאומיים הגבוהים ביותר, המעוצבים על פי הסגנון המקומי, וילות אירוח ברמה גבוהה, אפשרויות מגוונות לאירוח כפרי ותיירות אקולוגית ועוד.

~ משרד התיירות

"...היו כולכם ברוכים בקפריסין"

~ וויליאם שייקספיר, ציטוט מהמחזה "אותלו"

תוכן העניינים

04 גלגות את קפריסין

האי של אפרודיטה ממתין לכם

08 קפריסין לאורך הדורות

ההיסטוריה של קפריסין

12 לפקוסיה (ניקוסיה)

גלו את הביצורים הוונציאנים, דלתות עתיקות וטברנות עליזות בעיר בירה זו

16 למסוס (לימסול)

מרכז של אגדות על מלכים וממלכות, בתי מלון ברמה עולמית ואוצרות היסטוריים

20 לרנקה

שוטטו לאורך הטיילת המפורסמת של עיר נמל זו, שהיא השער לאי, ובה שוכנת כנסיית סנט לזרוס

24 פאפוס

מסורות ומנהגים עתיקים עדיין חיים ומתקיימים בעירה של אפרודיטה

28 טרודוס

טיילו ביערות האורנים וחקרו כנסיות ביזנטיות וכפרים ציוריים

32 אמוכוסטוס (פמגוסטה)

החוף הדרום-מזרחי: התענגו על מי התכלת ועל החופים החוליים של האזור

37 תוכניות לביקור בקפריסין

לבקר באי כיעד בפני עצמו... או כטייל מלהיב נוסף

38 קפריסין והתייר בעל העניין הספציפי

משהו בשביל כל אחד

40 האוכל של קפריסין

המטבח המקומי, לסעוד בחוץ, חיי לילה ובידור

41 היין של קפריסין

טיולי יין, קומנדריה, זיווניה

42 אירועי תרבות וימי חג/חופש רשמיים

מדינה של פסטיבלים, פולקלור וחיגיגות

43 מקומות לינה

היכן לשהות במהלך הביקור בקפריסין

44 מידע שימושי לתייר

דברים שחשוב לדעת לפני הנסיעה

46 נגישות בקפריסין

48-50 מפת קפריסין

51 תגיות יעדים

קפריסין

האי של אפרודיטה ממתין לכם...

היא לא הייתה החזקה ביותר מבין האלים, אבל אם להסתמך על האמנות והארכיאולוגיה, אפרודיטה הייתה ללא ספק האלה היפה ביותר - כך שאין זה פלא כי לאחר שהגיחה מקצף הגלים בחופיה המערביים של קפריסין בימי קדם, היא ראתה את יופיה משתקף באי ובחרה שלא לעזוב לעולם.

רוחה המיתולוגית עדיין מרחפת באי, מן הנופים הקלאסיים של עצי הזית ופרדסי ההדרים שהשתמרו להפליא, ועד לחיוכיהם החמים של תושבי האי הקפריסאים. אקזוטיים אך נגישים, הם גאים מאוד באי שהיה עד לתולדות האנושות, מן העת העתיקה ועד לתקופת האיחוד האירופי (שרפובליקת קפריסין חברה בו), והם תמיד שמחים לחלוק את העושר התרבותי העצום הזה עם תיירים.

האי קפריסין, ששוכן בקצה המזרחי של הים התיכון, היה מאז ומעולם מקושר עם יוון העתיקה, אולם למעשה, ידוע על התיישבות אנושית בו כבר מלפני 11,000 שנה - עוד לפני הופעתה של אימפריה כלשהי בזירה העולמית. אולם, אימפריות אלו תגענה בשלב מאוחר יותר בהיסטוריה של האי: מהיוונים האחאים, הרומאים, האימפריה הביזנטית, הפרנקים, הוונציאנים, העות'מאנים ואחרים - אין כמעט מעצמה בהיסטוריה שעמדה בפני קסמה הפשוט אך האמיתי של אפרודיטה. מכרות הנחושת של קפריסין הפכו אותה למקום נחשק בעת העתיקה - ואכן, המילה copper (נחושת) נגזרת מן השם קפריסין - ובה בעת, מיקומה הפך אותה לנקודת משען חשובה עבור אימפריות רבות במשך מאות שנים.

גם היום, מהווה קפריסין מוקד משיכה לתיירים בזכות מיקומה המצוין. ראשית, קל מאוד לטוס אליה וממנה, ובשום מקום אחר אין עדויות גליוות כל כך לעבר, שאצורות במרחב קומפקטי ודינמי שכזה. החוויות הסוערות של אתמול, מהוות הבסיס למארג הייחודי של אתרים ארכיאולוגיים, מוזיאונים מרתקים ושומרים היטב, ואתרים היסטוריים נוספים כיום. וכל זה - ברפובליקה מודרנית לחלוטין, שרמת המחייה בה היא מן הגבוהות באירופה.

לחקור עבר עשיר ומרובה רבדים

ודיוניסוס, שאין דומה להם, ועוד שרידים מרתקים רבים מן העבר. למעשה, העיר העתיקה כולה הוגדרה כאתר מורשת עולמי של אונסק"ו. אתרי חובה נוספים הם התאטרון היווני-רומאי של קורינו, המקדש הסמוך של אפולו הילאטס (אפולו של היערות), פטרה טו רמיו (סלע אפרודיטה) ועוד.

באי בעל היסטוריה ארוכה כל כך, עצם ההליכה בחוץ יכולה להיות חוויה היסטורית בלתי נשכחת ומעשירה. בעיר הבירה לפקוסיה (ניקוסיה), אפשר לגעת באבני החומות האדירות שבנו הוונציאנים, ושעדיין מקיפות את העיר. בפאפוס אפשר לראות את עמוד סנט פול, וקדומים עוד יותר הם הפסיפסים של בתי אייון

לגלות את קפריסין

שכיות חמדה של הטבע

חצי האי אקאמאס המרהיב הוא גן עדן לאוהבי הטבע מאז שאפרודיטה הפכה אותו לביתה, ולאחר מפגשיה עם אדוניס, עת רחצה במי המעיין המינרלי שעדיין נושא את שמה. המבקרים יכולים לחזות במקום הרחצה האגדי שלה ולאחר מכן לטייל בנקיקים, שם – ממש כמו בימי קדם – רק עיזים מצליחות לפלס להן דרך.

אלה הרוצים ליהנות משלווה וממסלולי טיולים ברמה אחרת, יכולים לבקר בהרי הטרודוס, שפסגותיהם הגבוהות, עטורות עצי האורנים והארזים המלכותיים, מהוות ניגוד עז ליופיו של החוף. המרחק ביניהם ברכב אינו עולה על שעת נסיעה אחת.

נמל בעל שם עולמי וחוף מזמין

למסוס (לימסול) היא עיר הנמל הגדולה ביותר של קפריסין ומתהדרת בחיי לילה סוערים במיוחד. על קו החוף שוכנים מלונות רבים בעלי ארבעה וחמישה כוכבים, ובמרינה החדשה ובנמל עוגנות יאכטות אלגנטיות לצד ספינות שיט-תענוגות וסירות דיג.

אפשר ליהנות מן החוף באיה נאפה, אחד מאתרי הנופש התוססים ביותר באזור הים התיכון, או להתענג על השלווה של חוף ניסי הסמוך. חופי קפריסין ידועים בניקיונם (כמה וכמה מהם זכו להסמכת ה-Blue Flag) וברבים מהם יש מתקנים של קייטסרפינג, פאראסיילינג, צלילת סקובה ועוד.

אם תרצו לשנות אווירה, הרחיקו מן החוף אל תוך היבשה, ותגלו כפרים שבתיהם מסוידים בלבן, ושהזמן לא פגם בקסמם: לפקרה, שהתפרסם בזכות התחרה המיוצרת בו, הכפר לאניה, מושבת אמנים, והכפר אומודוס המרהיב, על הכיכר המרכזית המנומנמת ושטופת השמש שלו ושלל סדנאות בעלי המלאכה שפזורות בו.

יעד לכל סוגי המבקרים

קפריסין משלבת באופן מושלם בין היסטוריה עתיקה עם תשתית מודרנית וסגנון חיים קוסמופוליטי עכשווי. מרגע הגיעכם לנמל התעופה הבינלאומי החדש והנוצץ של לרנקה, תרגישו כיצד המתח מתפוגג והשלווה תופסת את מקומו. אין זה מפתיע, לאור העובדה שאפילו אפרודיטה לא הצליחה לעזוב את המקום.

גלו את אוצרותיה השקטים של קפריסין, שבה ההיסטוריה העתיקה חיה ובוועטת בכל פינה. טיילו בתחושת נינוחות והתפעמות. ואם תהיינה לכם שאלות, המקומיים ישמחו לחלוק את הידע שלהם ולהראות לכם את הדרך. "Kopiasite!" היא הדרך המקומית לומר "בואו הצטרפו אלינו!", והם באמת מתכוונים לכך בכל ליבם.

”

מפגש בין גורלות שונים [נגע] והאיר את ההיסטוריה של אי קטן אחד באגן המזרחי של הים התיכון, והעניק לו משמעות ועומק.

~ לורנס דארל, "לימונים מרים"

”

זו רוחה של קפריסין, שכבה הנשיקה השמש

קפריסין

לאורך הדורות...

קפריסין הוא אי ששוכן בצומת שבה עברו ציוויליזציות רבות, החל בהתיישבות הנאוליתית, דרך היוונים והרומאים ועוד רבים נוספים: האימפריה הביזנטית והוונציאנים הם רק כמה דוגמאות. כדי לבחון וללמוד את השפעת כולם, נצטרך להקדיש לכך עידן ועידנים. אבל בקפריסין שטופת השמש והקומפקטיות ניתן לסייר בזמן קצר בהרבה, וליהנות מאינסוף הזדמנויות לעצירה לאורך החופים, בכרמים, במנזרים, במוזיאונים ובטברנות - שכולם רק ממתנים לחשוף את צפונותיהם בפנינו. מבט אחד בים הכחול שסביב פטרה טו רומיו, או סלע אפרודיטה, יספיק כדי להבין מדוע קפריסין משכה אליה רבים כל כך במהלך השנים.

השרידים הנאוליתיים שבקפריסין מעניקים משמעות חדשה למילה "נצחי", במקומות כמו כירוקיטה, אתר מורשת עולמי של אונסק"ו, שחורבות האבן שבו הם שרידי יישוב עתיק מלפני 11,000 שנים. נחושת התגלתה באי בשנת 3900 לפני הספירה - תגלית שעתידיה הייתה לשנות את ההיסטוריה של המסחר והתרבות בעולם העתיק. אבל לאורך ההיסטוריה היא גם משכה את תשומת לבן של אימפריות דומיננטיות מן האזור. אין פלא אפוא, שבסביבה הגאוגרפית של יוון העתיקה, הסוחרים והמתיישבים היוונים (מיקניים ואחאים) הקימו ערי ממלכה קפריסאיות, בין השנים 1650 - 1050 לפנה"ס.

ההיסטוריה של קפריסין

3900 - 11000 לפנה"ס: התקופה הנאוליתית

ההתיישבות המוקדמת ביותר שניתן למצוא באי היא מתקופה זו. הניאוליתים השתמשו בכלי אבן ולאחר מכן בחרס.

2500 - 3900 לפנה"ס: התקופה הכלקוליתית

במערב קפריסין נמצאו עדויות להתיישבות כלקוליתית ולפולחן הפריון. גילוי הנחושת.

1600 - 2500 לפנה"ס: תקופת הברונזה המוקדמת והאמצעית

החל בשנת 2400 לפנה"ס לערך, מחפשי מחצבים מאנטוליה החלו לחפש נחושת באי. מתיישבים חדשים אלה קבעו את משכנם למרגלות הרי הטרודוס, שנחשב אזור עתיר נחושת. בתקופת הברונזה המוקדמת, השימוש במתכת הפך נפוץ יותר בקפריסין. קפריסין החלה לייצא נחושת.

אחת מאלה הייתה קוריון, שם ניתן כיום לבקר ולסייר בין שרידי עתיקות שהשתמרו היטב. נתקדם במהירות בעת העתיקה, עד לשנת 333 לפנה"ס, תקופת שלטונו של אלכסנדר הגדול: עד שנת 325 לפנה"ס, אז תחל התקופה ההלניסטית והשליטה תעבור לידי שושלת בית תלמי ממצרים. פאפוס הייתה עיר הבירה שלהם, והנקרופוליס שידוע כיום בשם "קברי המלכים" הוא עד אילם לשלב זה בעברו העשיר של האי. במהלך התקופה הרומית (30 לפנה"ס - 330 לספירה), שמה של קפריסין הפך זהה למילה הלטינית שמשמעותה נחושת (cuprum).

לאחר התפצלות האימפריה הרומית, קפריסין עברה לשלטון האימפריה הרומית המזרחית, הידועה בשם ביזנטיון, שקונסטנטינופול הייתה בירתה. התקופה הפרנקית, או זו של שושלת בית ליזיניאן, באה לאחר מכן, ובשנת 1489 לספירה, החלה התקופה הוונציאנית. הביצורים בלפקוסיה (ניקוסיה) הם בנייה ונציאנית במלוא תפארתה. גם עקבותיהם של העות'מאנים והבריטים עדיין ניכרים במקומות בכל רחבי האי. כשתסיירו בקפריסין, הפסיפס שמורכב מכמה וכמה תרבויות יהפוך ברור יותר, כיוון שחלק משמעותי כל כך של ההיסטוריה העולמית החל בדיוק כאן, והדבר ממשיך מדי יום.

ההיסטוריה של קפריסין

1050 - 1600 לפנה"ס: תקופת הברונזה

בתקופה זו של סחר פורה, קפריסין הייתה ידועה כ"אלסיה" בקרב שכניה, גם בגלל השימוש בנחושת. לאחר שנת 1400 לפנה"ס, הגיע לאי הראשון מני רבים של סוחרים ומתיישבים יוונים (מיקניים ואחאים), ובעקבותיו החלה ההתפשטות של השפה, הדת והמנהגים היוונים. בהדרגה הם תפסו את השליטה והקימו את ערי הממלכה הראשונות.

750 - 1050 לפנה"ס: התקופה הגאומטרית

ההלניזציה של קפריסין הושלמה, עם הקמתן של עשר ערי ממלכה. פולחן אפרודיטה שגשג בתקופה של שפע רב.

312 - 750 לפנה"ס: התקופה הארכאית והקלאסית

עידן של שגשוג וכיבושים. הממלכות הקפריסאיות הפכו משועבדות לאשור, מצרים ופרס. אבל המלך אבגורס

(411-374 לפנה"ס) איחד את האי והפך אותו למרכז חשוב של העולם היווני.

333 - 325 לפנה"ס: אלכסנדר מוקדון הופך את קפריסין לחלק מן האימפריה שלו.

310 - 30 לפנה"ס: התקופה ההלניסטית

הגנרלים של אלכסנדר נלחמים על הירושה ובסופו של דבר קפריסין הופכת כפופה למדינה ההלניסטית של פתולמאוס (תלמי) ממצרים, ומאז ואילך משתייכת לעולם האלכסנדרוני יוני. פאפוס הופכת לעיר הבירה.

30 לפנה"ס - 330 לספירה: התקופה הרומאית

קפריסין הופכת לחלק מן האימפריה הרומית. אבל השליחים פאולוס וברנבס המירו את דתו של הפרוקונסול הרומאי לנצרות, והוא היה לשליט הנוצרי הראשון בעולם. בשנת 313 לספירה הוכרז על חופש הדת והבישופים הקפריסאיים השתתפו בוועידת ניקיאה האקומנית בשנת 325 לספירה. התקופה עמדה בסימן של רעידות אדמה, שהובילו לבנייה מחדשת של ערים.

1191 - 330 לספירה: התקופה הביזנטית

לאחר חלוקת האימפריה הרומית, קפריסין הייתה לחלק מביזנטיון והנצרות הייתה לדתה הרשמית. הקיסרית הלנה ביקרה באי והקימה את מנזר סטברובוני. גם בתקופה זו התחוללו רעידות אדמה ובוצעה בנייה מחדשת, לרבות בניית בזיליקות גדולות. בשנת 488 לספירה, לאחר גילוי קברו של ברנבס, העניק הקיסר זנון לקפריסין אוטונומיה מלאה.

1489 - 1192 לספירה: התקופה הפרנקית (שושלת ליזיניאן)

הכנסייה הקתולית החליפה רשמית את הכנסייה היוונית-אורתודוקסית, אולם האחרונה הצליחה לשרוד.

העיר אמוכוסטוס הייתה לאחת הערים העשירות בעולם במהלך תקופה זו, שהסתיימה כאשר המלכה האחרונה קתרינה קורנארו העבירה את קפריסין לידי הוונציאנים בשנת 1489 לספירה.

1571 - 1489 לספירה: התקופה הוונציאנית

המלכה האחרונה של קפריסין, קתרינה קורנארו, אשתו של המלך ג'יימס ה-II, העבירה את האי לשליטתה של ונציה בשנת 1489. הדבר הוביל לסילוק הגנואנים מן האי ולעליית השלטון הוונציאני. המטרה העיקרית של ונציה הייתה לבסס שליטה חזקה בקפריסין, שתאפשר תנועה חופשית של ספינות ונציאניות ומעבר אספקה במזרח הים התיכון.

הוונציאנים ביצרו את האי כהגנה בפני העות'מאנים והקיפו את לפקוסיה ואמוכוסטוס בחומות אדירות, שנחשבו כיצירות אמנות במונחים של ארכיטקטורה צבאית. לקראת סוף השלטון הוונציאני, לרנקה הייתה לנמל החשוב ביותר של קפריסין, שממנו נוהל כל ייצוא המלח.

כאן, יופיה של גבעה נעימה מזמין אליו את הימאים המשוטטים, להניח את ראשיהם על כריה הירוקים והפורחים, היכן שרוחות הזפיר נושבות, ממלאות את האי ואת הים שסביבו בריחות מתוקים...

~ליאונרדו דה וינצ'י, 1519 - 1452 לספירה

1878 - 1571 לספירה: התקופה העות'מאנית

תקופת השלטון העות'מאני בקפריסין החלה עם נפילת אמוכוסטוס (פמגוסטה) בשנת 1571. הלטינים גורשו מן האי והוקמה קהילה מוסלמית לראשונה בתולדות קפריסין. מראשית התקופה של השלטון העות'מאני ניתנו פריבילגיות לכנסייה האורתודוקסית של קפריסין, והיא נהנתה לא רק מסמכות דתית אלא גם מסמכות מדינית. במהלך השלטון העות'מאני, קפריסין עברה זמנים קשים.

1960 - 1878: התקופה הבריטית

בשנת 1878 קיבלה בריטניה שליטה אדמיניסטרטיבית בקפריסין, וסיפחה אותה בשנת 1914, לאחר שהעות'מאנים הצטרפו למלחמת העולם הראשונה, לצד גרמניה. בשנת 1923, מתוקף הסכם לוזאן, טורקיה ויתרה על כל זכויותיה בקפריסין ובשנת 1925 קפריסין הייתה לקולוניה בריטית. במהלך מלחמת העולם השנייה שירתו מתנדבים קפריסאים בצבא הבריטי. עם זאת, הבריטים דחו את תקוותיהם של הקפריסאים לעצמאות, שכן עבורם היה האי בעל חשיבות אסטרטגית. בשנת 1955 החל מאבק לאומי נגד השלטון הקולוניאלי ולמען איחודה של קפריסין עם יוון. המאבק נמשך עד לשנת 1959. הסכמי צ'ריך-לונדון הובילו להקמתה של רפובליקת קפריסין העצמאית. ב-13 בדצמבר, 1959 נבחר הארכיבישוף מקריוס ה-III כנשיאה הראשון של הרפובליקה וד"ר פאזיל קוצ'אק מונה לסגן הנשיא הראשון.

1960: רפובליקת קפריסין

קפריסין הייתה לרפובליקה עצמאית בשנת 1960, וחברה בארגון האומות המאוחדות, במועצת אירופה, באיחוד האירופי, בחבר העמים הבריטי ובארגון המדינות הבלתי מזדהות. עם זאת, בריטניה המשיכה להחזיק בשני בסיסים עצמאיים משלה באי. בשנת 1964, בעקבות התנגשויות בין-קהילתיות באי, הגיעו לקפריסין כוחות שמירת השלום של האו"ם. ביולי 1974 פלשו הכוחות הטורקיים והשתלטו על השליש הצפוני של האי (37%), שבו הם ממשיכים להחזיק עד היום. למרות ההשלכות ההומניטריות, החברתיות והכלכליות המתמשכות, קפריסין היא כיום עודנה חברה מודרנית בעלת כלכלה בריאה ויציבה. במאי 2004 הפכה הרפובליקה של קפריסין לחברה מלאה באיחוד האירופי, כשהיא מוסיפה את הייחודיות שלה למארג האיחוד, והייתה למגדלור של האיחוד במזרח הים התיכון. האי והעם הקפריסאי הם אות ומופת לשיתוף פעולה, הבנה ודיאלוג עם המדינות והעמים שבסביבתה הקרובה ובאזור כולו. קפריסין, שנהנית ממיקום אסטרטגי, ממשיכה להתאפיין במסורת ימית עשירה. כיום, צי הסוחר שלה הוא השלישי בגודלו באיחוד האירופי והעשירי בגודלו בעולם. ב-1 בינואר, 2008, קפריסין הפכה את האירו למטבע הרשמי שלה, במקום הלירה הקפריסאית. קפריסין היא מקום מושבן של חברות בינלאומיות רבות, אשר משתמשות באי כקרח קפיצה לאזורים הסמוכים ומעבר להם.

לפקוסיה (ניקוסיה)

גלו את הביצורים הוונציאנים, דלתות עתיקות וטברנות עליזות בעיר הבירה הזו

לפקוסיה (ניקוסיה), שהיא עיר הבירה המחולקת היחידה בעולם כיום, עשירה בהיסטוריה ובתרבות והיא כוללת עיר עתיקה ומקסימה שמוקפת על ידי החומות הוונציאניות האדירות. כמו כן, קיים בה הריכוז הגדול ביותר באי של מוזיאונים, גלריות אמנות ומונומנטים היסטוריים ודתיים, שכולם מספרים סיפורים מרתקים על אודות האי במהלך הדורות. שער פמגוסטה המרשים עדיין קיים היום, בפתחה של העיר בת אלף השנים. מעבר לשער משתרעת העיר העתיקה, שבה רובע ישן בשם לאיקי איטוניה, ששוחזר באהבה רבה. טיילו ברחובות האבן הצרים, שבהם משתפלים פרחים אדמדמים מן העציצים שבחלונות, ושאפו את הארומה של מאפים מסורתיים שעולה מן הדלתות הפתוחות. בקרו בחנויות תכשיטים ומלאכת יד, אכלו בטברנות המקסימות והתפעלו מן הכנסיות בנות מאות השנים.

חובבי ההיסטוריה והאמנות ימהרו מן הסתם הישר למוזיאון קפריסין, שבו שוכנים האוצרות היקרים מפז של האי, החל בתקופה הנאוליתית ועד לתקופה הרומית. במוזיאון הביזנטי תוכלו לחזות באוסף מרהיב של איקונות מתקופת הזהב של אזור הים התיכון. האוסף הממלכתי של אמנות עכשווית וגלריות פרטיות נוספות נוקטות בנקודת מבט בת-זמננו ומתמקדות באמנים המודרניים של קפריסין, שכמה מהם זכו להכרה בשוק הבינלאומי.

סיימו את הסיור ההיסטורי במרכז למלאכת יד של קפריסין, שם תוכלו לבקר בסדנאות שממוקדות ביצירת אמנות מסורתית, ממש כפי שיצרו אותה לפני דורות. כעת תוכלו להירגע ולהתענג על ארוחה קפריסאית משובחת ומשקה מרענן.

לפקוסיה היא עיר שנמצאת בתנועה מתמדת והאטרקציות והאתרים הרבים שבה הופכים אותה לבירת האי בכל מובן.

לפקוסיה (ניקוסיה) בקצרה: מקומות מעניינים

מוזיאון קפריסין (ארכיאולוגי)

1 Mouseiou. עתיקות קפריסאיות ואוצרות מן התקופה הניאוליתית ועד לראשית התקופה הביזנטית.

המוזיאון הביזנטי וגלריות האמנות

Plateia Arch. מרכז התרבות של הקרן על שם הארכיבישוף מקאריוס השלישי Plateia Arch, Kyprianou. אוסף האיקונות הגדול ביותר באי, מן המאה ה-9 ועד למאה ה-18. בגלריות האמנות מוצגים ציורי שמן, מפות וליתוגרפיות.

המוזיאון העירוני לבנטים של ניקוסיה

היפוקרטס 17, בסמוך ללאיקי איטוניה. המוזיאון ההיסטורי של לפקוסיה משחזר את החיים בבירה מן העת העתיקה ועד לימינו.

המוזיאון האתנולוגי - House of Hadjigeorgakis Kornesios

20 Patriarchou Gregoriou. הבניין החשוב ביותר מן המאה ה-18 שקיים בלפקוסיה. בעבר, מקום משכנו של הדרגומן Hadjigeorgakis Kornesios.

שער פמגוסטה

Leoforos Athinon. החומות הוונציאניות שמקיפות את העיר העתיקה כוללות אחד עשר מגדלי-שמירה בצורת לב. לעיר יש שלושה שערים. אחד מהם, פורטה ג'וליאנה שנקרא שער פמגוסטה, היום כיום מרכז התרבות העירוני של לפקוסיה.

מוזיאון המאבק הלאומי

Plateia Arch. Kyprianou. מסמכים, תצלומים ומזכרות נוספות מן המאבק לשחרור לאומי בשנים 1955-1959.

קתדרלת איוס יואניס

Plateia Arch. Kyprianou. נבנתה על ידי הארכיבישוף ניקיפורוס בשנת 1662. ציורי הקיר מתארים סצנות מקראיות ואת גילוי קברו של ברנבס הקדוש.

לפקוסיה (ניקוסיה) בקצרה: מקומות מעניינים

הגלריה הממלכתית לאמנות עכשווית

שממוקמת בשני מקומות, בגלריה Majestic בפינת הרחובות Kritis ו-Leoforos Stasinou ובגלריית SPEL ב-73 Ammochostou, מציגה ציורים ופסלים מהמאות ה-19 וה-20 של אמנים קפריסאים, כולל אומנות, עיצוב וארכיטקטורה מודרניות.

כנסיית Chrysaliniotissa

במרחק הליכה מארמון הארכיבישוף. נחשבת לכנסייה הביזנטית העתיקה ביותר בלפקוסיה ומוקדשת ל-"גבירתנו של גיזת הזהב". לפי האמונה, נבנתה בשנת 1450 על ידי המלכה הלנה פלאולוגוס.

המוזיאון האתנוגרפי של קפריסין

Plateia Arch. (Plateia Archiepiskopou Kyprianou) בתוך ארמון הארכיבישוף הישן). אוסף עשיר של אמנות קפריסאית עממית מן המאה ה-19 וראשית המאה ה-20, כולל פריטים מגולפים בעץ, שטיחי קיר, קדרות, תלבושות לאומיות וחומרים באריגת יד.

חמאם עומרין

Tyllirias Square 8. המרחצאות הוקמו במאה ה-16 על ידי מלאלה מוסטפה כמתנה לעיר וכיום הם משוחזרים ומשמשים בית מרחץ ציבורי.

המרכז למלאכת יד של קפריסין

Leoforos Athalassas 186. המרכז שוכן בתחנת כוח ישנה והוא מהווה את אחת הדוגמאות המוצלחות ביותר של אדריכלות תעשייתית בקפריסין. המרכז שואף לקדם את היצירתיות העכשווית עד לרמה הגבוהה ביותר.

מרכז האמנויות העירוני של ניקוסיה

Apostolou Varnava 19. המרכז שוכן בתחנת כוח ישנה והוא מהווה את אחת הדוגמאות המוצלחות ביותר של אדריכלות תעשייתית בקפריסין. המרכז שואף לקדם את היצירתיות העכשווית עד לרמה הגבוהה ביותר.

מוזיאון התצפיות של לדרה

Ledra Street, Shakolas Building מן התצפית בקומה ה-11 של מגדל שקולאס נשקף נוף פנורמי של העיר לפקוסיה כולה. המבקרים יכולים ליהנות מנוף מלא ופתוח של העיר ושל נקודות הציון שבה.

המוזיאון לתולדות ההיסטוריה של המטבעות הקפריסאיים

קרן התרבות של הבנק של קפריסין 90-86, Faneromenis Str. אוסף המוזיאון משחזר את ההיסטוריה של המטבעות הקפריסאיים מן המאה ה-6 לפנה"ס ועד לימינו.

המרכז לאמנות ומחקר חזותי

Ermou Str 285, המרכז לאמנות ומחקר חזותי הוא מקום משכנו של אוסף שכולל יותר מ-1,000 יצירות אמנות של אמנים זרים, אשר ביקרו בקפריסין במהלך המאות ה-18-20, לצד אוסף של תלבושות שממחיש את התפתחות התלבושת הקפריסאית המקומית.

הגלריה לאמנות לבנטיס

רחוב Anastasiou Leventi הגלריה לאמנות לבנטיס, ששוכנת בלבה של לפקוסיה, מציגה יותר מ-800 ציורים ויצירות אמנות, אשר מהווים חלק מן האוספים החשובים ביותר של קרן לבנטיס.

”

באמצע האי שוכנת עיר יפהפיה ששמה לפקוסיה, שהיא בירת הממלכה, מבוצרת היטב, על שעריה הנאים, שלושה במספר, ושמותיהם שער פאפוס, שער פמגוסטה ושער קירניה. שער פמגוסטה הוא היפה מבין השלושה ולטעמי, אין בברצלונה דבר המשתווה לו.

פ.חואן לופז, 1770

“

אזור לפקוסיה (ניקוסיה)

הקברים המלכותיים פוליטיקו - טמאסוס

הכפר פוליטיקו, 17 ק"מ דרומית-מערבית ללפקוסיה. טמאסוס הייתה עיר-ממלכה עשירה בקפריסין העתיקה, שהייתה ידועה במכרות הנחושת שלה. במהלך החפירות שנערכו כאן התגלו שרידים הקשורים באפרודיטה-עשתורת.

מנזר איוס אירקלידיוס

הכפר פוליטיקו, 0.5 ק"מ מן הקברים המלכותיים המנזר, שנוסד בשנת 400 לספירה, נהרס ונבנה מחדש כמה פעמים, עד שהארכיבישוף כריסנתוס שיקם אותו בשנת 1773. שרידי הקדושים נשמרים בתיבה מעוטרת בכסף.

מנזר מכראס

40 ק"מ דרומית ללפקוסיה, דרך הכפרים דפטרטה ופרה. נוסד על ידי שני נזירים ב-1148, כאשר איקונין של הבתולה מריה נמצא במערה סמוכה. המנזר שוכן עמוק בלבם של הרי מכראס.

המוזיאון הכפרי פיקרדו

מוזיאון פיקרדו, ששוכן בבית קטסיניורו בכפר פיקרדו, נמצא 1.5 ק"מ מזרחית לכפר גורי (כביש מכראס לפקוסיה דרך קלירו).

הכפר הוכרז מונומנט עתיק על ידי המשרד לענייני עתיקות, לצורך שימור עבודות העץ המרהיבות והארכיטקטורה העממית שמאפיינות את הבתים שנבנו במאות ה-16 וה-18. כמה מן הבתים זכו בפרס Europa Nostra Award בשנת 1987.

המוזיאון המקומי של אידליון העתיקה

אידליון הייתה אף היא עיר-ממלכה עתיקה. באזורי העיר התחתית אפשר לבקר ביישוב מן האלף הראשונה לפני הספירה, הכולל מקדשים קטנים ואזורים של בעלי מלאכה, בעוד שבמעלה האזור ההררי, מצויים שרידי האקרופוליס המנהלתי, מתחם ארכיטקטוני מרשים ששימש מקום מושבה של השושלת המלכותית דוברת היוונית של אידליון. המוצגים שבמוזיאון מייצגים את כל השלבים הכרונולוגיים של ההיסטוריה של אידליון ומקורם בחפירות המוקדמות וגם בחפירות שנערכו לאחרונה באזור העיר העתיקה.

למסוס

אתרי נופש ברמה עולמית ואוצרות היסטוריים

למסוס (לימסול), שמאז העת העתיקה נחשבת לעיר החגיגות, שומרת עד היום על מעמדה זה והיא תוססת ומלאת חיים, ועם זאת יש בה את כל המרכיבים הדרושים לחופשה שלווה על החוף, או לסיור רגוע באתרים היסטוריים.

מאז ומעולם, משכה אליה למסוס המוני מבקרים לרגל אירועים מלהיבים וחגיגות - החל בחתונה של ריצ'רד לב הארי והחגיגות שנערכו לכבוד אלים קדומים, ועד לקרנבלים ולפסטיבל היין של ימינו.

מדי לילה, האנשים שיושבים במסעדות, בתי הקפה ומועדוני הלילה חוגגים אירועים גדולים וקטנים, החל בניצחון במשחק כדורגל, דרך סיפור אהבה פתאומי וכלה בשקיעה מרהיבה נוספת בסוף היום. טיילו ברחובות הצרים של העיר העתיקה שנפרסים מנמל הדיג ובמרינה המודרנית והיוקרתית, בהם גם התושבים וגם התיירים יכולים ליהנות מתצפית לים, באחד מבתי הקפה הפזורים לאורך החוף. טיילו ברחובות הצרים של העיר העתיקה שנפרסים מנמל הדיג ובמרינה המודרנית והיוקרתית, שבהם גם התושבים וגם התיירים יכולים ליהנות מתצפית לים, באחד מבתי הקפה הפזורים לאורך החוף.

בקרו בטירת לימסול, שבה שוכן מוזיאון ימי הביניים של קפריסין, או במוזיאון האמנות העממית, שנמצא בבית מגורים ישן ומרשים. סיירו לאורך עשרה קילומטרים של חופים מרהיבים, שזכו בצדק לשם "הריוויירה של קפריסין". פסעו לאורך הטיילת שעל הים או בקרו בגנים העירוניים. על כביש החוף שמוביל מזרחה, מיד לאחר בתי המלון היוקרתיים, נמצאת אמאטוס, אחת מערי הממלכה העתיקות של קפריסין. התרשמו מן השרידים ובקרו באגורה העתיקה.

במרחק של 14 קילומטרים מלמסוס נמצאת טירת קולוסי, מצודה מימי הביניים שבין חומותיה לא רק מגדל מרשים ורובעי מגורים, אלא גם מפעל סוכר מימי הביניים.

למסוס (לימסול) בקצרה: מקומות מעניינים

מוזיאון ימי הביניים של קפריסין טירת למסוס
בסמוך לנמל הישן. נבנתה במאה ה-14, על שרידיה של טירה ביזנטית קדומה יותר. לפי המסורת, ריצ'ארד לב הארי נישא כאן לברנגריה מנווארה והכתיר אותה כמלכת אנגליה בשנת 1191.

המוזיאון הארכיאולוגי של אזור למסוס (לימסול)
Vryonos 5, בסמוך לגנים הציבוריים. אוסף עשיר של עתיקות מן התקופה הניאוליתית ועד לתקופה הרומית, שמקורן בחפירות שנערכו באתרים הארכיאולוגיים של אזור למסוס.

גלריית האמנות העירונית של למסוס
בגלריה אוסף מייצג של ציורים פרי מכחולם של אמנים קפריסאיים ידועים.

במרחק של 19 ק"מ מן העיר תוכלו לבקר בעיר הממלכה קוריון, אחד האתרים הארכיאולוגיים המרהיבים ביותר של האי. כאן תוכלו לצפות בהצגה או בקונצרט בתיאטרון היווני-רומי העתיק, שצופה אל מימיו הכחולים של הים התיכון.

במרחק לא גדול משם תוכלו להתרשם מאוצר בלום של אתרים יוניים ורומיים, כמו מקדש אפולו הילאטס. באזורים הכפריים שנפרסים עד להרים שוכנים כמה מן הכפרים שעוסקים בייצור יין, ואשר אחראים לקשר עתיק היומין של אזור למסוס עם מסורת גידול הגפנים.

אם ברצונכם במסע של גילוי תרבותי וחגיגות, בשילוב חול, ים והרים - למסוס מציעה חוויה שאין שניה לה.

ערים ואזורים

אזור למסו

המוזיאון העירוני לאמנות עממית

253 Agiou Andreou. אוסף יפיפה של אמנות עממית מן המאה ה-19 וראשית המאה ה-20, שמוצג בבית ישן ומשוחזר.

טחנת החרובים הישנה

Vasilissis St. (מאחורי טירת ימי הביניים של לימסול). מפעל החרובים נבנה בשנת 1900, בתקופה שבה החרובים היו אחד המוצרים המובילים שייצאה קפריסין. המכונות ששימשו לעיבוד החרובים נשמרו ומוצגות בבניין מחודש, שמשלב את האווירה האותנטית של ימים עברו עם המראה ההיטקי המתוחכם של ההווה.

כנסיית איה נאפה

הכנסייה נבנתה בסוף המאה ה-19 ובראשית המאה ה-20 ומוקדשת לבתולה מריה.

פארק הפסלים

בפארק מוצגים שישה עשר פסלים, פרי יצירתם של אמנים מקומיים וזרים. הפסלים הם התוצרים של סימפוזיונים שעסקו בפיסול ונערכו בין השנים 1999-2001.

למסו (לימסול)

האתר הארכיאולוגי אמאטוס

במרחק של 11 ק"מ ממזרח למרכז העיר למסו נמצאת אחת מערי הממלכה העתיקות של קפריסין. כאן, לפי המסורת, השאיר תזאוס את אריאדנה ההרה לאחר הקרב עם המינוטאור. השרידים הם מן התקופות הארכאית, הרומאית והנוצרית.

טירת קולוס

14 ק"מ מערבית ללמסו, על הדרך לפאפוס. דוגמה מרשימה של אדריכלות צבאית, שנבנתה במקור במאה ה-13. זכתה לבנייה מחודשת באמצע המאה ה-15, שהעניקה לה את צורתה הנוכחית. היא שימשה המפקדה העליונה של אבירי מסדר ג'ון הקדוש מירושלים, ובהמשך של האבירים הטמפלרים.

מוזיאון קוריון

14 ק"מ מערבה מקוריון, 4 ק"מ לפני אתר קוריון בכפר אפיסקופי. אוסף ממצאים מן האתרים הארכיאולוגיים הסמוכים, שמוצגים בבית ישן ויפהפה.

האתר הארכיאולוגי קוריון

19 ק"מ מערבית ללמסו, על הדרך לפאפוס. עיר-ממלכה עתיקה וחשובה ואחד מן האתרים הארכיאולוגיים המרהיבים ביותר של האי. התיאטרון היווני-רומי המרשים נבנה במקור במאה ה-2 לפנה"ס ומשמש כעת למופעי מוסיקה ותיאטרון. בית יוסטוליוס היה למרכז בילוי ציבורי בתקופה הנוצרית המוקדמת. הבזיליקה הנוצרית המוקדמת נבנתה במאה ה-5. בבית אכילס ובבית הגלדיאטורים ניתן למצוא רצפות פסיפס מרהיבות והנימפאום הוא מבנה רומאי אלגנטי. האצטדיון נבנה במאה ה-2 לספירה.

”

קפריסין עמדה להפוך שלי על ידי אימוץ - ולפיכך עלי לנסות ולראותה דרך עיני שלי. בבת אחת היא הפכה פורה, מלאת אלות ומעיינות מינרליים, טירות קדומים ומזרים, פירות ודגנים וערבות דשא מוריקות, כמרים, צוענים ושוודי דרכים...

~לורנס דארל, "לימונים מרים"

“

מקדש אפולו הילאטס

3 ק"מ מערבית לקוריון, על הדרך לפאפוס. מקדש אפולו הילאטס במקורות היסטוריים המקדש של אפולו הילאטס מתואר כאחד המקדשים החשובים ביותר באי. סטראבו כתב על אודות רכס ההרים שנמצא אחרי קוריון, ושממנו הושלכו אל הים כל מי שהעזו לגעת במזבח הקדוש של אפולו. עדויות כתובות רבות, אשר נמצאו בשטח ובעיר, מאששות את המקורות ההיסטוריים. אפולו הילאטס, אל היער, היה מגן העיר קוריון. פולחן אפולו התקיים כאן בין המאה ה-8 לפנה"ס ועד למאה ה-4 לספירה. במהלך החפירות התגלו מבנים נוספים של מקדש חשוב זה, כמו קומפלקס המרחצאות, אולמות הצליינים והמתחם הקדוש.

עמק קוריס

עמק קוריס, שנמצא במרחק של כ-20 דקות מלמסו, הוא מקום משכנם של מספר מונומנטים ביזנטיים כמו הכנסייה של מנזר Panagia tis Amasgou שנבנתה במאה ה-12, הכנסייה של טימיוס סטברוס בכפר קוקה, והכנסייה של הארכנגל במונגרי.

מנזר איוס ניקולאוס טון גאטון

(ניקולס הקדוש של החתולים)

ב-Cape Gata בסמוך ללמסו. כפי הנראה המנזר העתיק ביותר בקפריסין. הקפלה שבמנזר נבנתה במאה ה-14, ננטשה במאה ה-16 ושוקמה על ידי הנזירות האורתודוקסיות בראשית שנות ה-80 של המאה ה-20. לפי המסורת, המנזר נוסד על ידי הלנה הקדושה, אמו של הקיסר קונסטנטינוס הגדול, שהשאירה כאן פיסה מן הצלב המקורי. כאשר קפריסין סבלה מבצורת קשה, האזור התמלא בנחשים. הקיסר קונסטנטינוס הגדול שלח לקפריסין מפקד בשם קלוקרוס, אשר שחרר באזור אלפי חתולים כדי שיחסלו את הנחשים. כיום שוכנים במנזר מאות חתולים.

מרכז החינוך והמידע לנושאים סביבתיים אקרטירי

במרכז יש חדר תצוגה, ספרייה, חדר הקרנות ועמדת תצפית. המבקרים יכולים לצפות במוצגים שקשורים בחצי האי המוגן אקרטירי, במבנה הגאולוגי של האזור וליהנות מתצפית על אגם המים המלוחים הסמוך.

לרנקה

טיילו לאורך הטיילת המפורסמת של עיר נמל זו, שהיא השער לאי, ובה שוכנת כנסיית סנט לזרוס

רוב התיירים זוכים להצצה ראשונה אל קפריסין בלרנקה, הנמל השני בגודלו במדינה ומקום משכנו של נמל התעופה הבינלאומי העיקרי. כאן תזכו לקבלת פנים שטופת שמש: בלרנקה נפגשים מי ים תכולים עם חופים חוליים, מתחת לשמיים בהירים.

כאן מתנוודים על הגלים ומנצצים בשמש יאכטות וכלי שיט מכל רחבי העולם, ואת הנמל מקיפה טיילת עטורה דקלים, שמובילה למצודת ימי הביניים והמוזיאון ששוכן בה. בתי הקפה המזמינים, מאפשרים להירגע בצל וליהנות מפופי הים המרשימים. מסיורי קניות בבוטיקים היוקרתיים של לרנקה, והמרכז המסחרי משולם לסיבוב קניות בבוטיקים ברמה בין לאומית בין שכיות החמדה התרבותיות הפזורות ברחובות ההסטוריים.

מן המצודה תוכלו לפנות צפונה, לעבר מרכז העיר, ולהגיע לאחד האתרים החשובים ביותר של לרנקה ושל האי בכלל. לאחר שהוקם לתחייה על ידי ישו, בחר לזרוס לחיות את "סבב חייו השני" כבישוף של קיטיון. לפי המסורת, הוא נקבר בקריפטה מתחת למזבח הראשי וכיום ניתן לראות את קברו.

לרנקה, שנקראה קיטיון בימי המקרא, הגיעה לגדולה כמרכז סחר במאה ה-18, כאשר הוקמו כאן קונסוליות שונות.

לרנקה היא אחת הערים העתיקות בעולם שזכו לאכלוס רציף והיא שופעת אתרים. בסמוך נמצא אקוודוקט מן המאה ה-18 וכן יש בה שני מוזיאונים נפלאים - המוזיאון הארכיאולוגי של מחוז לרנקה והמוזיאון של קרן פירידס - קרן התרבות של בנק קפריסין. בשניהם ניתן למצוא דוגמאות ייחודיות לאמנות ולתרבות של האי.

כשתצאו מלרנקה לכיוון לימסול, עצרו בכפר המקסים לפקרה. אין ספק כי גם אתם, ממש כמו לאונרדו דה וינצ'י לפני חמש מאות שנה, תפלו בקסמיה של התחרה הייחודית שמיוצרת כאן בעבודת יד.

לרנקה בקצרה: מקומות מעניינים

המוזיאון הארכיאולוגי של מחוז לרנקה
Plateia Kalogreon. אוסף של ממצאים מאזור לרנקה, החל בעידן הנאוליטי ועד לתקופה הרומאית.

כנסיית איוס לזרוס (לזרוס הקדוש)
Plateia Agiou Lazarou. סנט לזרוס הוא הקדוש המגן של לרנקה. לאחר שהוקם לתחייה על ידי ישו, הוא חי כאן במשך 30 שנים נוספות. במאה ה-9 הוא מונה לבישוף של קיטיון על ידי הקדושים ברנבס ופאולוס. הכנסייה שוחזרה בדקדקנות במאה ה-17. האיקונוסטזיס הוא דוגמה מרהיבה לאמנות הגילוף בעץ מתקופת הבארוק.

מוזיאון פירידס קרן התרבות של בנק קפריסין
Zenon Kitieos 4. אוסף מרשים של עתיקות קפריסאיות, שלוקט במקור על ידי דמטריוס פירידס (1811-1895) ולאחר מכן המשך לגדול תודות לתרומתם של בני משפחתו.

מוזיאון ימי הביניים של לרנקה - מצודת לרנקה
טיילת הדקלים של לרנקה. המצודה, שנבנתה בשנת 1625, שימשה בית סוהר בשנים הראשונות של השלטון הבריטי. כיום, משמשת המצודה גם כמרכז התרבות העירוני של לרנקה בחודשי הקיץ.

האתר הארכיאולוגי קיטיון
כ-500 מטרים מצפון-מערב למוזיאון הארכיאולוגי. אחת מערי הממלכה העתיקות החשובות ביותר, שהממצאים הארכיאולוגיים שבה מתוארכים למאה ה-13 לפנה"ס. כמו כן, יש כאן חומות אדירות בנויות בלוקים עצומים של אבן ומתחם הכולל חמישה מקדשים משנת 1200 לפנה"ס - תקופת היוונים המיקניים.

מסגד כביר (ביוק)
לאופורוס אתיון, מול מצודת לרנקה. מסגד כביר (ביוק) הוא כפי הנראה המסגד העות'מאני הראשון בקפריסין. במאות ה-13 וה-14 הייתה באתר כנסייה קתולית שהייתה מוקדשת לקתרינה הקדושה ולאחר מכן הפכה למסגד.

ערים ואזורים

אזור לרנקה

אקוודוקט קמרס

אזור קמרס, על כביש לרנקה-למסוס. אקוודוקט יפהפה מן המאה ה-18, שהיה בשימוש עד לשנת 1930.

האלה סולטאן טקה - אגם המלח

5 ק"מ מערבית ללרנקה, על הדרך לקיטי, שחולפת על פני נמל התעופה של לרנקה. המסגד נבנה בשנת 1816 על קברה של אום הרם אשר לפי האמונה הייתה אחות אמו האומנת של הנביא מוחמד, שהגיעה מהעיר מדינה לקפריסין. המסגד הוא מקום עלייה לרגל חשוב עבור המוסלמים, אחרי מכה, מדינה ואל-אקצא בירושלים.

אגם המים המליחים

אגם המלח של לרנקה הוא אחד מבתי הגידול החשובים באירופה לעופות מים. המוני שקנאים, ברווזי פרא ועופות מים נוספים מוצאים כאן מקלט בעונת החורף, במהלך תקופת הנדידה. ממצאים ארכיאולוגיים מעידים כי אזור אגמי המלח ושטחו של המסגד הסמוך היו מיושבים מאז התקופה הניאוליתית. סביב שפת האגם הוכשר מסלול הליכה, שמחבר את האזור ל-Aphrodite Cultural Route.

כנסיית Aggeloktisti

כפר קיטי, 7 ק"מ מערבית ללרנקה Aggeloktisti משמעו "נבנה על ידי מלאכים". כנסייה ביזנטית זו, שנבנתה במאה ה-11, הוקמה על שרידיה של בזיליקה נוצרית קדומה. האפסיס המקורי שרד לצד אחת מיצירות האמנות הביזנטיות המרהיבות ביותר, פסיפס נדיר מן המאה ה-6, שמתאר את הבתולה מריה והילד בין שני מלאכים והוא בהחלט מתחרה ראוי לפסיפס של רוונה.

בית התפילה המלכותי (Chapelle Royale)

כפר פירגה, 35 ק"מ דרומית ללפקוסיה, 32 ק"מ מלרנקה. בית התפילה נבנה על ידי המלך ג'יימס מבית ליזיניאן בשנת 1421, ויש בו גם ציור של המלך עם אשתו, שרלוט דה בורבון.

מנזר סטברובוני

9 ק"מ מכביש לפקוסיה-למסוס, 40 ק"מ מלרנקה. מנזר זה שוכן על פסגה סלעית ומשמעות שמו היא "הר הצלב". לפי המסורת, הוא נוסד במאה ה-4 על ידי הלנה הקדושה, אמו של הקיסר קונסטנטין, שהשאירה כאן פיסה מן הצלב המקורי. כניסתן של נשים למנזר אסורה, גברים יכולים לבקר בו מדי יום. ב-14 בספטמבר, חג הצלב הקדוש, נערך במקום טקס מרשים. המנזר של איה ורוורה (ברברה הקדושה) ששוכן למרגלות גבעת סטברובוני נגיש במיוחד. הנזירים שחיים כאן ידועים בציור איקונות.

”

אל לרנקה דרך נופים יוצאי דופן, המזכירים את הגבעות הגיאומטריות האלוהיות והנמוכות של אפלטון, קונוסים כמעט מושלמים שפסגותיהם ישרות, נראות כאותם חפצים אאוקלידיים שנמצאים בסטודיו לאמנות. שחיקת הרוח? אבל התלים הגיאומטריים הללו נראים כעשויים בעבודת יד. והעמקים מרופדים בכבשים שמנות זנב, חלקות ירוקות, והנה שם שיירת גמלים ודקל. תערובת מוזרה של טעמים, התנ"ך, אנטוליה ויוון ~ לורנס דארל, "לימונים מרים"

”

האתר הניאוליתי כירוקיטיה

32 ק"מ דרומית מערבית מלרנקה ו-48 ק"מ דרומית ללפקוסיה, ברידה מכביש לפקוסיה-למסוס. התיישבות ניאוליתית מ-7000 לפנה"ס החפירות כאן חשפו את היישוב הניאוליתי החשוב ביותר בעולם, כולל חומת מגן, בתים מעגליים, קברים וכלי אבן רבים.

קלאבסוס-טנטה

40 ק"מ מלרנקה, 2.5 ק"מ מכביש לפקוסיה-למסוס. טנטה, אחד האתרים הניאוליתיים החשובים של קפריסין, נמצא בסמוך לכפר קלאבסוס.

לפקרה

8 ק"מ מסקרינו, ברידה מכביש לפקוסיה-למסוס, 40 ק"מ מלרנקה. כפר ציורי, שידוע בתחרה המקומית שקרויה "לפקריטיקה" וכן בחרשות כסף. כאן תמצאו את בית פטסלוס היפיפה ואת מוזיאון התחרה והכסף של לפקרה. כנסיית המלאך מיכאל שבקאטו לפקרה היא בעלת כיפה ומעבר יחיד ויש בה ציורי קיר משלהי המאה ה-12. בפאנו לפקרה נמצאת כנסיית הצלב הקדוש, ובו שרידים מרהיבים מן המאה ה-18 והמאה ה-13. תחרת לפקרה, או "לפקריטיקה" התווספה לרשימת המורשת התרבותית הבלתי מוחשית של האנושות ולכפר כולו נחשב ע"ארגון התיירות העולמי כאחר מכפרי התיירות הטובים ביותר.

מנזר איוס מינאס

בסמוך ללפקרה. המנזר והכנסייה נבנו במאה ה-15 וכיום מתגוררות בו יחסית מעט נזירות, אשר עוסקות, בין היתר, גם בציור איקונות.

פאפוס

מסורות עתיקות ומנהגים עדיין חיים ובוועטים בעירה של אפרודיטה

היכנסו לעולם אחר, שבו חיי היום-יום נסובים סביב אלים ומקדשים, קברים ואלות. פאפוס הוא המקום שבו לפי המסורת אפרודיטה, אלת האהבה והיופי של יוון העתיקה, עלתה מקצף הגלים שמתנפצים אל החוף. פטרה טו רומיו או סלע אפרודיטה הוא סלע מרשים שמציין את הנקודה שבה הגיחה מן הים. מקום לידתה היה אתר עלייה לרגל עבור העולם ההלניסטי כולו. מרחצאות אפרודיטה, שנמצאים אחרי פוליס ולאצ'י, אפשרו לאנשי העולם העתיק לרחוץ באוויר הפתוח, על רקע נופים דרמטיים.

נדמה, שנכוחתה של אפרודיטה משכה לכאן ישויות אלוהיות נוספות וגם בני תמותה מן המעמד הגבוה. במהלך חפירות ארכיאולוגיות נחשפו כאן הפסיפסים המרשימים מן המאות ה-3 עד ה-5, שמעטרים את בתי דיוניסוס, אורפאוס ואיון, והווילה של תזאוס - שהייתה קבורה במשך מאות רבות ובכל זאת השתמרה בצורה מופלאה. עידון הקווים ועומק הצבע המאפיינים אותם מעוררים רגשות של התפעמות בכל מי שחווה בהם. באזור זה נמצא גם האודיאון, תאטרון קטן שבנוי מאבן, ואשר עדיין משמש כיום לקונצרטים באוויר הפתוח.

הגילויים הארכיאולוגיים באזור פאפוס עדיין ממשיכים, ומאפשרים למי שמתחקים אחר המקורות התרבותיים של קפריסין להרכיב את הפאזל השלם. להצצה לשלל חפצי האמנות והיצירות שהתגלו באזור, בקרו במוזיאון הארכיאולוגי של המחוז.

גם תקופות היסטוריות מאוחרות יותר הותירו כאן את חותמן. קברי המלכים, בקאטו פאפוס, הוא אתר מונומנטלי שנחצב בסלע, ושבחלליו נמצאים קבריהם של בני אצולה מתקופת בית תלמי. בסמוך נמצא עמוד האבן שאליו, לפי המסורת, נכבל פאולוס הקדוש לפני שהולקה כעונש על הפצת הנצרות. מנזר כריסורויאטיסה נוסד במאה ה-12 לספירה ומוקדש ל"גבירתנו של הרימון המוזהב". במנזר השכן, איוס נאופיטוס, שוכנים כמה מן הפרסקאות והאיקונות הביזנטיים היפים בעולם, וכן מוזיאון ביזנטי מרתק.

פאפוס בקצרה: מקומות מעניינים

המוזיאון הארכיאולוגי של מחוז פאפוס

Griva Digeni 43. אוסף אטרקטיבי של עתיקות קפריסאיות - מן התקופה הניאוליתית ועד ל-1700 לספירה.

המוזיאון האתנוגרפי

Exo Vrysis 1. מן התקופה הניאוליתית ועד לימינו.

כנסיית איה סולומוני

קאטו פאפוס, Leoforos Agiou Pavlou. במקור קטקומבה נוצרית עם פרסקאות מן המאה ה-12. לפי האמונה, עץ מקודש מרפא חולים.

תוכלו להתענג על משקה קר, קפה קפריסאי חם או ארוחה של מעדני ים טריים באחת הטברנות ששוכנות בנמל הציורי של העיר פאפוס. בעיר ובסביבותיה ניתן למצוא בתי מלון שמתאימים לכל טעם ולכל כיס. הם ישמשו כבסיס היציאה שלכם לסיורים באזור עשיר זה.

פאפוס בקצרה: מקומות מעניינים

הפארק הארכיאולוגי של קאטו פאפוס

קאטו פאפוס, בסמוך לנמל. הפארק הארכיאולוגי של קאטו פאפוס כולל אתרים ומונומנטים מתקופת יסודו במאה ה-4 לפני הספירה ועד לימי הביניים, בעוד רוב העתיקות משתייכות לתקופה הרומית. רצפות הפסיפס המרהיבות של ארבע וילות רומיות מהוות את המוקד המרשים של הממצאים. הקומפלקס כולל גם מונומנטים חשובים נוספים, כמו האסקלפיון, האודיאון, האגורה, מצודת ה"סרנטה קולונס" (ארבעים עמודים), חורבות "לימניוטיסה" של בזיליקה נוצרית מוקדמת וכן "קברי המלכים".

הפסיפסים של פאפוס

בית דיוניסוס, בית תזאוס, בית איון, בית אורפאוס. רצפות הפסיפס של בתים אלה הן מן המאה ה-2 עד המאה ה-5 לספירה. הבית הראשון התגלה בשוגג על ידי איכר בשנת 1962. הווילות השתייכו לבני אצולה והפסיפסים נמנים עם המרהיבים ביותר מסוגם באזור מזרח הים התיכון. הם מתארים סצנות מן המיתולוגיה היוונית ונחשבים ליצירות מופת של אמנות הפסיפס. כמה מן המוזאיקות שנמצאות בבית דיוניסוס מתארות את אל היין, בעוד הפסיפסים של תזאוס מתארים את גיבור המיתולוגיה היוונית כשהוא מנופף באלתו מול המינוטאור.

קברי המלכים

קאטו פאפוס. קברים תת קרקעיים אלה, מן המאה ה-4 לפני הספירה, נחצבו בסלע וכמה מהם מעוטרים בעמודים דוריים. יופיים המרהיב הוא שהעניק למקום את שמו.

האודיאון של פאפוס

קאטו פאפוס. אודיאון מן המאה ה-2. בקיץ שימש למופעי מוסיקה ותיאטרון. בסמוך נמצאים שרידי החומה העתיקה של העיר והאגורה הרומאית.

סרנטה קולונס

קאטו פאפוס, בסמוך לנמל. נבנתה על ידי בני שושלת ליזיניאן במאה ה-13, על שרידיה של טירה ביזנטית קדומה יותר. היא נהרסה ברעידת אדמה בשנת 1222.

המצודה של פאפוס, שנבנתה בימי הביניים

נמל קאטו פאפוס. מצודה ביזנטית שנבנתה מחדש על ידי בני ליזיניאן. נחרבה על ידי הוונציאנים בשנת 1570 ושוחזרה במהלך המאה ה-16.

Panagia Chrysopolitissa

עמוד פאולוס הקדוש קאטו פאפוס. נבנתה במאה ה-13 על החורבות של בזיליקה גדולה מראשית התקופה הביזנטית. כאן תוכלו לראות את העמוד של פאולוס הקדוש, שם לפי המסורת הולקה פאולוס לפני שהמושל הרומי סרגיוס פאולוס המיר את דתו לנצרות.

גלריית האמנות העירונית של פאפוס

Gladstones 7. בגלריה מוצגות יצירות אמנות של אמנים מקומיים.

אזור פאפוס

מוזיאון האמנות העממית גרוסקיפו

הכפר גרוסקיפו, 3 ק"מ ממזרח לפאפוס. נקרא על שם הגן הקדוש של אפרודיטה. פריטים של אמנות עממית ומלאכת יד מוצגים ב"בית הג'ימית" היפה.

המוזיאון הכנסייתי

כיכר גרוסקיפו. איקונות מן המאה ה-7 ועד המאה ה-18.

השחר והשקיעות של קפריסין הם בלתי נשכחים - יפים מאלו של רודוס, שתמיד חשבתי כי הם כה מיוחדים בהודם האיטי והטברייני

~ לורנס דארל, "לימונים מרים"

כנסיית אגיה פרסקבי

הכפר גרוסקיפו, 3 ק"מ ממזרח לפאפוס. כנסייה ביזנטית. בזיליקה עם חמש כיפות שיוצרות צלב, כולל ציורי קיר יפהפיים מן המאה ה-15.

מוזיאון מקדש אפרודיטה בפלאיפאפוס

כפר קוקליה, 14 ק"מ ממזרח לפאפוס, בירידה מכביש למסוס-פאפוס. פלאיפאפוס (פאפוס הישנה), היה מרכז ידוע של עלייה לרגל בעולם היווני העתיק. כאן ניצב מקדש אפרודיטה, שנבנה במאה ה-12 לפני הספירה.

פטרה טו רומיו (סלע אפרודיטה)

מקום לידתה של אפרודיטה, 25 ק"מ מזרחית לפאפוס, האגדה מספרת כי אלת היופי עלתה מקצף הגלים בנקודה מרהיבה זו. השם היווני הוא פטרה טו רומיו, או "סלע היוונים".

האתר הארכיאולוגי למפה

5 ק"מ מפאפוס. החפירות שנערכו בכפר למפה חשפו התיישבות חשובה מן התקופה הכלכלית. בסמוך לאתר נבנו שחזורים של שני בתים.

הכפר פאייה

הבזיליקה של איוס ג'ורג'יוס והמעיינות של פאייה הכפר פאייה, 19 ק"מ צפון-מערבית לפאפוס. במרחק של 4.5 ק"מ מן הכפר נמצאים השרידים של שתי בזיליקות נוצריות מוקדמות, עם רצפות פסיפס. הכפר פאייה ידוע במעיינות שנמצאים בכיכר הכפר, המרוצפת אבן.

מנזר איוס נאופיטוס

9 ק"מ צפונית לפאפוס. המנזר נוסד בסוף המאה ה-12 על ידי הנזיר והסופר הקפריסאי נאופיטוס. ה-Egkleist'ra, המתחם שחצוב בהר, מכיל כמה מן הפרסקאות הביזנטיים המרהיבים ביותר, מן המאות ה-12 עד ה-15. בכנסיית המנזר יש מוזיאון משולב מעניין.

מנזר כריסורויאטיסה

40 ק"מ צפון-מזרחית לפאפוס. המנזר, שנוסד במקור במאה ה-12 לספירה, מוקדש ל"גבירתנו של הרימון המוזהב". המבנה הנוכחי הוקם בשנת 1770 ויש בו אוסף של איקונות ואוצרות חשובים.

כפר פאנו פנאייה

בצד המערבי של הטרודוס, 1.5 ק"מ ממזר כריסורויאטיסה. מקום הולדתו של מקאריוס III, הנשיא הראשון של קפריסין. הבית שבו הוא נולד היה למוזיאון.

פוליס

37 ק"מ צפונית לפאפוס. Polis tis Chrysochou נמצא במקום שבו ניצבה פעם עיר הממלכה של מאריון. האקלים הנוח שלה, מי הים הנקיים והנוף עוצר הנשימה הפכו את האזור לאתר נופש פופולרי.

המוזיאון הארכיאולוגי של פוליס מאריון/ארסינו

המוזיאון כולל אוסף מעניין של עתיקות, שנמצאו באזור שבו ניצבה פעם עיר הממלכה העתיקה של מאריון-ארסינו. המוזיאון הוא אחד מן האתרים במסלול התרבות של אפרודיטה.

מרחצאות אפרודיטה

חצי האי אקאמאס, בסמוך לפוליס, 48 ק"מ צפונית לפאפוס. מספרים, שהאלה אפרודיטה נהגה לרחוץ בבריכה שנוצרה בגרוטו טבעי, בצילו של עץ תאנה, שעדיין עומד במקום. כאן פגשה לראשונה את אהובה אדוניס. מן המסלולים שמקיפים את אקאמאס נשקפים נופים מרהיבים של טבע בתולי.

מוזיאון ההתיישבות המיקנית בקפריסין

אזור מאה-פליוקסטרו, מפרץ אלמוגים.

טרודוס

טיילו ביערות אורנים ובקרו בכנסיות ביזנטיות ובכפרים ציוריים

עצי הארז הסבוכים, יערות האורנים והמדרונות שטופי השמש של אזור הטרודוס מהווים ניגוד בלתי צפוי לחוף הים התיכון, שנמצא במרחק של פחות משעה. באמצע הדרך בין הערים הסואנות לפקוסיה ולמסוס, בין ים ושמיים, מתנשאים הרי הטרודוס לגובה של 1,952 מטרים ומהווים ניגוד ליתר חלקי האי.

בין האתרים ההרריים של טרודוס, קקופטריה, פלאטרס ואגרוס מחברים שבילים שהם תענוג של ממש למטיילים, מטפסים, חובבי צפרות ואוהבי צמחים. השילוט מספק הסברים על אודות הצמחים ובעלי החיים הייחודיים לקפריסין. בין הצמרות דמויות התחרה של עצי הארז מציצים מימיו התכולים של הים. ממש בטווח נגיעה מלחים עשב כבשי המופלון או האגריו - הזנים ההרריים המקומיים - שחולפים על פני המטיילים בנינוחות. אוויר ההרים הצח עמוס בנינוחות של הצמחים והעשבים הארומטיים, וגם בריח עצי האורן שמקיפים אתכם. זו שמורת טבע שנמצאת בלב המדינה ומבטיחה כי היופי הפראי יישמר כאן לעד.

כל אחד מן הכפרים ששוכנים לאורך המסלול ישמח להציע לכם מעדנים מקומיים, בין שזו גבינת עיזים הררית, דובדבנים טריים או מי ורדים. וכיוון שאתם עדיין בקפריסין, גם ההיסטוריה והתרבות הן תמיד בהישג יד. עשר מן הכנסיות הביזנטיות המצוירות והמרהיבות של הטרודוס כלולות ברשימת אתרי המורשת התרבותית העולמית של אונסק"ו. מומלץ מאוד לבקר במנזרים הידועים קיקו ומכאיראס ולהתרשם מן האיקונות, הציורים והארכיטקטורה המרשימה.

טרודוס בקצרה: מקומות מעניינים

Troodos Square מרכז מידע סביבתי

מרכז המבקרים של טרודוס נמצא 200 מטרים מערבית לכיכר טרודוס (פליטיאה). זהו האתר הראשון מסוגו בקפריסין והוא מספק מידע על אודות הפארק הלאומי.

גיאופארק טרודוס

מרכז המבקרים גיאופארק טרודוס ממוקם במכרה האזבסט הישן (מכרה אמיאנטוס), אזור בעל ערך היסטורי עצום, שבו שוכן כיום גן בוטני ייחודי, הכולל מידע על אודות הצמחייה באזור, בנק זרעים של זנים מקומיים והוכחות מלוא החופן לפעילות הכרייה והקהילה ששגשגו כאן בעבר.

מוזיאון הרכבת של קפריסין

מוזיאון הרכבת של קפריסין שוכן בתחנת רכבת ישנה בכפר אבריכו, שבהרי הטרודוס. בחדרי המוזיאון מוצגים מסמכים, שרטוטים, תמונות וחפצים שונים אשר קשורים ברכבת קפריסין.

אתר פלאטרס

הכפר פלאטרס הוא אתר הנופש ההררי הגדול והמסוגנן ביותר באזור למסוס, יעד פופולרי לסיורים ומקום מפלט מחום הקיץ.

ערים ואזורים

טרודוס בקצרה: מקומות מעניינים

הכנסיות הביזנטיות של אונסק"ו סטברוס טו אגיאסמטי

כפר פלטיניסטסה, 15 ק"מ מאגרוס, 30 ק"מ מכביש לפקוסיה-אסטרומריטיס. כנסייה מן המאה ה-15, שנמצאת כ-3 ק"מ מחוץ לכפר העתיק והמקסים ובה שמורים להפליא מחזורים של ציורי קיר מן המחצית השנייה של המאה ה-15.

פנאיה טו אראקה,

הכפר לגודרה נמצא 15 ק"מ מאגרוס, או מכביש קקופטריה-טרודוס-למסוס (צומת קרבונאס). בכנסייה מן המאה ה-12, שנמצאת ממש מחוץ לכפר, יש פרסקאות מרשימים. יחד עם כנסיית אסינו וכנסיית איוס ניקולאוס טיס סטגיס, היא נחשבת לאחת הכנסיות הביזנטיות החשובות באי.

איוס ניקולאוס טיס סטגיס

כפר קקופטריה. הכנסייה של איוס ניקולאוס טיס סטגיס נמצאת כ-5 ק"מ מצפון לכפר. היא מלאה בציורי קיר מן המאות ה-11 עד ה-17 ונחשבת אחת הכנסיות הביזנטיות המעניינות ביותר באי.

טימיוס סטברוס

הכפר פלנדר, 3 ק"מ מתחת לקאטו אמיאנטוס, בירידה מכביש קרבונה-למסוס, 32 ק"מ מלמסוס. בעבר הייתה בבעלותו של ז'אן דה ליזיניאן, בנו של מלך קפריסין משושלת ליזיניאן, הוגו IV. כאן תמצאו שתי כנסיות מעניינות: הכנסייה מן המאה ה-14 טימיוס סטברו (הצלב הקדוש), שבה ציורי קיר מרהיבים, וכנסיית פנאיה קתוליקי שבמרכז הכפר.

כנסיית אסינו

5 ק"מ מהכפר ניקיטרי, בירידה מכביש לפקוסיה טרודוס, כ-20 ק"מ מצפון לקקופטריה. כנסייה מראשית המאה ה-12, שמוקדשת לבתולה מריה ובה פרסקאות מן המאה ה-12 ומתקופות מאוחרות יותר, שנמנים עם הדוגמאות המרהיבות ביותר לציורי קיר ביזנטיים.

כנסיית איוס יואניס למפדיסטיס

הכפר Kalopanagiotis (קאלופאנאיוטיס) הכפר ידוע במעיינות הגופרית שלו ובכנסיית איוס יואניס למפדיסטיס, שבה פרסקאות מרהיבים מן המאות ה-13 וה-15. זהו קומפלקס שכולל שתי כנסיות ובית תפילה. כאן נערך אחד הירידים הדתיים הגדולים ביותר בעמק, ביום יוחנן הקדוש שחל ב-4 באוקטובר. ביום יוחנן הקדוש שחל ב-4 באוקטובר.

פנאיה טו מוטולה

פחות מקילומטר משם נמצא הכפר מוטולאס, שבו בית התפילה הזעיר מן המאה ה-13, פנאיה טו מוטולה. זוהי דוגמה מוקדמת לגג העץ המחודד והייחודי, ולפרסקאות משנת 1280. המבקרים יכולים לקבל את המפתח בבית הסמוך. האמנות העתיקה של גילוף בעץ השתמרה במוטולאס.

ארכאנגלוס מיכאל, הכפר פדולס

הכנסייה המצוירת של המלאך מיכאל, בחלקו התחתון של הכפר, נבנתה בשנת 1474.

פנאיה פודיטו, הכפר גלאטה

הכנסייה של פנאיה פודיטו השתייכה בעבר למנזר. היא הוקמה בשנת 1502 והציורים שבה הם בסגנון האיטלו - ביזנטי.

הזמרים לא יתנו לך לישון בפלאטרס. ציפור דומעת, על קפריסין שנישק הים, מקודשת כדי להזכיר לי את ארצי, עגנתי לאורכה של אגדה זו אם אכן זו אגדה, אם זה נכון שבני תמותה לא יחזרו שוב ליטול חלק בהונאה הנושנה של האלים: אם זה נכון.

~מתוך הלן מאת ג'ורג' ספריס,
משורר, זוכה פרס נובל

כנסיית הטרנספיגורציה של המושיע (Metamorfosis tou Sotiros)

הכנסייה היא בית תפילה מראשית המאה - 16, ונמצאת על גבעה שצופה אל הכפר. חלקה הפנימי מעוטר כולו באחת מן הסדרות המרהיבות ביותר של ציורי קיר מן התקופה הפוסט-ביזנטית.

מנזר ומוזיאון קיקו

20 ק"מ מערבית לכפר פדולס. המנזר המפורסם והעשיר ביותר בקפריסין. המנזר נוסד בשנת 1100 ומוקדש לבתולה מריה. נמצאים בו אחד משלושת האיקונות שמיוחסים ללוקאס הקדוש וששרדו עד היום. המוזיאון הוא חלק בלתי נפרד מן המנזר ובו אוסף יקר ערך של איקונות, כתבי יד ועתיקות קפריסאיות. המנזר והמוזיאון פתוחים כל יום.

הכפר אומודוס

11 ק"מ דרומית מערבית לפלטרס. כפר שעוסק בייצור יינות, ושהיה בעבר בבעלותו של סר ג'ון דה ברי, נסיך הגליל. בסמוך לכיכר מרוצפת האבנים שוכן מנזר סטברוס, "הצלב הקדוש".

הכפר פויני

הכפר נמצא 44 ק"מ מצפון-מערב לעיר לימסול. הוא ידוע בכלי החרס שלו ובממתק הלוקומי. המבקרים יכולים לחזות באוסף כלי החרס הפרטי פילבקיון. בתחום השיפוט של הכפר נמצא חלק גדול משמורות היער של טרודוס ופאפוס.

הכפר קוילאני

1.5 ק"מ מדרום-מערב לפרה פדי, בירידה מכביש למסוס-טרודוס. כפר ציורי שעוסק בייצור יין, ובו הכנסייה בעלת הכיפה איה מברי, שהמבנה שלה, בעל המעבר היחיד, אופייני למאה ה-12.

הכפר אגרוס

אגרוס נמצא בלב של אזור פיטסילה, שבעמק מרהיב ובו אקלים יבש ומעיינות קרירים. הכפר ידוע גם במוצרים מסורתיים כמו מי ורדים ארומטיים, "הירומרי" (בשר חזיר מעושן), "לוקניקה" (נקניקיות מעושנות ומתובלות) ו"לונצה" (פילה חזיר מעושן).

אמוכוסטוס

החוף הדרום-מזרחי: התענגו על מי התכלת ועל החופים החוליים של האזור

אזור אמוכוסטוס (פמגוסטה), על חופי הזהב שלו ובתי המלון עטורי הכוכבים, מושך אליו תיירים מכל רחבי העולם, שהולכים בעקבות השמש. אולם, חלק זה של האי נותר הלב החקלאי של קפריסין, וכאן ניתן לחזות בטחנות רוח מסורתיות לצד אקוודוקטים מודרניים, שמשקים את הקרקע האדומה הפורייה.

איה נאפה, שבעבר הייתה כפר דייגים קטן, היא היום אחד מאתרי הנופש התוססים ביותר באזור המזרח התיכון. אבל אתרים היסטוריים, כמו המנזר הוונציאני מן המאה ה-16, מעניקים אופי מיוחד לעיר שידועה בחנויות הצבעוניות, בטברנות ובמועדוני הלילה שלה. נקודת משיכה נוספת הוא הנמל, שעמוס לעיפה בספינות דיג צבעוניות. את מה שהעלו הדייגים ברשתם ביום, יגישו בארוחת הערב במסעדות הפופולריות הסמוכות.

החיים בפונה הדרום-מזרחית של קפריסין ממוקדים בים, וסוגים שונים של ספורט מים זמינים כאן לכולם - החל בצלילת סקובה וכלה בסקי מים וברחיפה.

טיילו לאורך החוף המסולע שנפרש עד קייפ גרקו, ובו רצועה של נקיקים חוליים שלווים, והמתינו לשקיעה עוצרת הנשימה. או פנו צפונה, לעבר הכפר ליופטרי, שתושביו מתמחים בקליעת סלים, ועצרו בדרך בסוטירה כדי להתרשם מן הכנסיות הכפריות היפות שהוקמו במאות ה-15 וה-16.

מזרחית לפרוטאראס נפרשים חופים מרהיבים שטופי שמש. הלאה משם, עמוק יותר לתוך האי, שוכנת העיירה פרלימני על בתיה המסוידיים לבן, ובה טברנות שפועלות באוויר הפתוח וידועות בדגים הקלויים המשובחים שלהן. במרחק של קילומטרים ספורים מאתר הנופש העכשווי ביותר, תרגישו כאילו נסחפתם דורות לאחור.

אזור אמוכוסטוס בקצרה: מקומות מעניינים

איה נאפה

במקור כפר דייגים, כיום זהו אתר נופש ותיירות. יש בו מגוון אתרים מעניינים, לרבות אתרים ארכיאולוגיים, מתקופת ימי הביניים וכן אתרים מודרניים יותר.

מנזר איה נאפה המנזר המרשים מימי הביניים, שמוקדש ל"גבירתנו של היערות" ניצב במרכז איה נאפה כשהוא מוקף חומות גבוהות. הכנסייה, שנבנתה במאה ה-16, נמצאת בחלקה מתחת לפני הקרקע וחצובה בסלע. לפני השער הדרומי ניצב עץ שקמה עתיק, אשר לפי הסברה גילו יותר מ-600 שנה.

"תלאסה" המוזיאון העירוני של איה נאפה

מציג לקהל המבקרים את ההשפעה ואת חשיבות הים להיסטוריה של האי. המוצגים במוזיאון מכסים תקופה כרונולוגית רחבה, החל בעידן הפלאונטולוגי, דרך תקופות היסטוריות שונות ועד ימינו.

האקוודוקט של איה נאפה היה במקור מבנה רומי, שבו הוכנסו שינויי בתקופה הפרנקית. מטרתו העיקר הייתה להעביר מים ממקורות מים שונים אל המנזר המקומי.

אזור אמוכוסטוס בקצרה: מקומות מעניינים

פארק הפסלים של איה נאפה ופארק צמחים ים-תיכוניים, קקטוסים וסוקולנטים ממוקמים בצומת של Cape Kreyou ושרדת Nerou Gkrekou. פארק הפסלים ופארק הקקטוסים הסמוך מהווים יעד מושלם לטיול שבו אפשר ליהנות מתצפית לנופים פנורמיים מרהיבים. פארק הפסלים כולל אוסף עבודות גדול, של יותר מ-180 אמנים מרחבי העולם.

פאראלימני (פרוטאראס)

מאז הכיבוש הטורקי של אמוכוסטוס בשנת 1974, עיר קטנה זו הייתה למרכז המנהלי הזמני של המחוז. הכנסייה כפולת המעברים המוקדשת לבתולה מריה (פנאיה) מעוטרת בלוחות פורצלן מן המאה ה-18. בכנסייה, שחלקים ממנה מתוארכים למאה ה-13, שוכן מוזיאון קטן.

הכפר דריניה

בכפר יש שלוש כנסיות מעניינות, שנבנו במאות ה-15 וה-17. אפשר לצפות ממנו על "עיר הרפאים" אמוכוסטוס, הנמצאת כיום תחת כיבוש הכוחות הטורקיים.

הכפר סוטירה

כאן נמצאת הכנסייה החרבה חלקית של איוס מרנאס, שנבנתה במאה ה-12 ושוחזרה במהלך המאה ה-16. רוב הפרסקאות ששרדו הם מאותה תקופה. כ-15 ק"מ מערבה משם נמצאת הכנסייה של איוס ג'ורג'יוס, בזיליקה נוצרית מוקדמת.

הכפר פרנרוס

בכפר פרנרוס יש כנסיות ביזנטיות קטנות. שתיים מהן, איוס אנדרוניקוס וארכנגלוס מיכאל, נבנו במאה ה-12. בכנסייה של איה מרינה ניתן לראות מספר פרסקאות מעניינים, שצוירו על ידי אמנים שונים.

”

בקפריסין נתקלתי בעוד הרבה כאלה הדים של רגעים נשכחים של ההיסטוריה, אשר שופכים או על ההווה. פולשים כמו הארון אל ראשיד, אלכסנדר, ריצ'ארד לב הארי: נשים כמו קתרינה קורנארו והלנה פלאולוגוס... מפגש בין גורלות שונים [נגע] והאיר את ההיסטוריה של אי קטן אחד באגן המזרחי של הים התיכון, והעניק לו משמעות ועומק.

~ לורנס דארל, "לימונים מרים"

“

הכפר ליופטרי

כאן נמצאת כנסייה מן המאה ה-16, שמוקדשת לבתולה מריה והכנסייה של איוס אנדרוניקוס, מן המאה ה-15, עם כיפה מתומנת וציורי קיר. בכפר עדיין נמשכת המסורת של ייצור סלסלות.

פוטאמוס ליופטריו

כפר דייגים ציורי. בסמוך נמצאים שרידיו של מגדל שמירה ונציאני. המשורר הצרפתי ארתור רמבו עבד באזור בשנות ה-80 של המאה ה-19.

הכפר אבגורו

באבגורו יש כנסיות ביזנטיות ופוסט-ביזנטיות רבות. הכנסייה העיקרית מוקדשת לקדושים פטרוס ופאולוס. בתוך הכנסייה נמצאים שני איקונות כפולים מן המאה ה-17. כנסיות נוספות כוללות את הקפלה של איוס ג'ורג'יוס והכנסייה של איוס ג'ורג'יוס טראכיוטיס.

בית תפילה קטן הפך למוזיאון שבו שוכן אוסף קטן אך חשוב של חפצי דת ואיקונות, כמו איקונין של ישו מן המאה ה-15.

המוזיאון האתנוגרפי של אבגורו ממוקם בבית ישן בן שתי קומות. הוא מתאר את אורח החיים באזור בימים עברו.

המוזיאון הכנסייתי ממוקם בתוך בית תפילה קטן שבו שוכן אוסף קטן אך חשוב של חפצי דת ואיקונות, כמו איקונין של ישו מן המאה ה-15.

הכפר קסילופגו

הכנסייה הכפרית של איוס ג'ורג'יוס נבנתה ועוטרה בשלהי המאה ה-15. איקונוסטזיס חדש נבנה בשנת 1770 ומאוחר יותר הייתה הכנסייה למנזר. הבשורה והולדת ישו נמנים עם ציורי הקיר החשובים ביותר של הכנסייה.

הפארק הלאומי קייפ גרקו (Cape Gkrekou)

לפי האמונה, פעם היה באזור זה מקדש של האלה אפרודיטה. הפארק הלאומי קייפ גרקו הוא אזור של יופי טבעי מרהיב, שבו ניתן להתרשם מן המראה של צוקים מרהיבי עין. מסלולי ההליכה בטבע מקשרים בין האזור לבין מסלול התרבות של אפרודיטה.

תוכניות לביקור בקפריסין

לבקר באי כיעד בפני עצמו...או כטיול מלהיב נוסף.

בין שיש לכם שבוע או יותר לבלות בקפריסין, או רק מספר ימים, תוכלו לבחור מבין כמה מסלולים אפשריים. ההיסטוריה של האי עשירה ומרובת רבדים, אולם גודלו הקומפקטי מאפשר לסייר בו בקלות. אפשר לבנות מסלול על בסיס המגוון הגאוגרפי בלבד. לדוגמה, מלרנקה שבמזרח לפאפוס שבמערב, דרך לפקוסיה הבירה שבמרכז, ולהקדיש זמן לסיור בהרי הטרודוס תוך כדי (שלושה עד חמישה ימים). לחילופין, אפשר להתמקד באזור החוף בלבד: מחופי איה נאפה לפאפוס ולחצי האי הסלעי אקאמאס שמעבר לה, דרך למסוס, כולל עצירה בקוריון העתיקה ואולי אפילו במדרונות עטורי הכרמים של הטרודוס (ארבעה עד שבעה ימים). או, שתבחרו במסלולים על פי נושא: טבע (מסלולי הליכה וטבע), עתיקות, חופים, בעקבות אפרודיטה ועוד. בנקודות ההצטרפות של הציוויליזציות השונות, כל הדרכים מובילות לגילויים חדשים.

מסלולי התרבות

בעקבות פעמי ההיסטוריה

קפריסין הוא אי רווי מיתוסים ואגדות המשלב מורשת חיה ובוועטת של היסטוריה, תרבות ומסורת ים תיכונית מובהקת. כל אזור מציע חוויה ייחודית. גלו את הניגודים שבין ערי-הממלכה עתיקות והערים המודרניות, או את ההיסטוריה העשירה של מונומנטים עתיקים וכפרים הרריים מסורתיים הגובלים בעיירות התוססות שלחופי הים התיכון. תוכלו לגלות את כל אלה באמצעות ההצעות למסלולים שלהלן.

מסלול העת העתיקה

דמיינו את החיים בעידן האבן במהלך ביקור ביישובים העתיקים של טנטה וכירוקיטיה, על המבנים המשוחזרים שלהן. סיירו בין שרידיה של עיר הממלכה העתיקה קיטיון, שהייתה פעם נמל עשיר ומרכז חשוב של מסחר בנחושת. התפעלו מן הנוף המרהיב שנשקף מן הצוקים של אמאטוס וקוריון, שתי ערי הממלכה העתיקות הסמוכות לעיר המודרנית למסוס. אמאטוס הייתה המקום שבו התגלה אגרטל האבן הגדול ביותר בעולם, אשר מוצג כעת במוזיאון הלובר. התיאטרון היווני-רומי המרשים של קונון משמש עדיין להופעות תרבות גם בימינו. בקרו באתרי המורשת העולמית של מקדש אפרודיטה בקוקליה, וגם בקברי המלכים ובפסיפסים המופלאים של פאפוס.

המסלול המזרחי

סיירו בפנינה המזרחית של האי, החל באיה נאפה על חופי החול הלבנים שלה, או בפרוטאראס על טחנות הרוח שלו. סעו ברחבי האזור החקלאי של קוקינוחריה (כפרי האדמה האדומה) ודרך העיר לרנקה, עם חופיה עטורי הדקלים. המשיכו דרך מנאו לקיטי ובקרו בכנסייה הביזנטית היפה של אגלוקטיסיטי, כמו גם במוזיאון של מזוטוס ובפארק הגמלים. התפעלו מן הנוף הפנורמי שנשקף מן הפסגה של סטברובוני, שבה שוכן המנזר הידוע,

וסיירו בכפרים הציריים ששוכנים על הגבעות ובמיוחד בלפקרה, שידוע באמנות ייצור התחרה ובחרשות הכסף שלו.

מסלול הטבע

בזכות האקלים הנוח ששורר כאן כל השנה, מרחבי האי נגישים במיוחד ומספקים הזדמנויות רבות לסיורים בטבע, היסטוריה ותרבות, בזכות המסלולים והשבילים שבהם שילוט ברור במיוחד. באי שלל מסלולי הליכה ייעודיים, שמטרתם להבליט את הנופים המרהיבים ואת אופיו הים תיכוני המובהק של האי. כשתסיירו בהם, תחזו באוצר בלום של צמחיה ובעלי חיים, וגם בשרידים של מורשת הכרייה באי ובמונומנטים מרתקים נוספים.

המסלול הביזנטי

בקרו בכנסיות המצוירות הידועות של קפריסין. עשר כנסיות ביזנטיות כלולות ברשימת המורשת העולמית של אונסק"ו והן מרשימות במיוחד בזכות גגות העץ המחודדים, האיקונות והפרסקאות שלהן. הכנסיות פזורות ברחבי האזורים מרתאסה, סולאה ופיטסילה שבהרי הטרודוס והן מוקמות לרוב בנופים מרהיבים ומרשימים במיוחד, בין העצים.

מסלול אפרודיטה

סיירו בעקבות אפרודיטה, אלת האהבה והיופי והפטרונית של קפריסין. המסלול מתמקד באתרים הארכיאולוגיים המוקדשים לתרבות עתיקת היומין של אפרודיטה וכולל את פאלאיפאפוס (קוקליה), אמאטוס וקיטיון. אלה מקושרים לאתרים ומוזיאונים נוספים, שבהם פריטים הקשורים באלה. סיירו בין רבדי ההיסטוריה, התרבות והמיתולוגיה, ולמדו על לידת האלה, המיתולוגיה, אופייה, הטקסים הקשורים בפולחן שלה וכן על אודות הצמחים והצדפים הקשורים עם שמה.

המסלול המערבי

סיירו בחלק המערבי והבתולי של קפריסין. המסלול הקצר יוביל אתכם ברחבי האזור שסביב פוליס על האדריכלות המסורתית שלה, לאורך רצועת החוף הארוכה ומשם לכפרים של פומוס על נמל הדייגים היצירי שבו ופכיאמוס, שבו כנסייה חשובה שהיא מוקד לעלייה לרגל. חזרו דרך השרים וסטברוס טיס פסוקאס, שם תוכלו לחזות בכבשי המופלון, ולאחר מכן דרך ליסוס ופריסטורנה שבה מוזיאון ביזנטי. הסיור הארוך יותר כולל מסלול ציורי בחזרה לפאפוס, דרך עמק הארזים, מנזר קיקו, פלטראס ולאחר מכן דרך עמק דיאריז'וי.

של פאפוס, כדי לחזות בפסיפסים שבבתי איון, דיוניסוס ותזאוס. ארוחת צהרים בנמל פאפוס ולאחר מכן ביקור בטירת פאפוס ובעמוד של פאולוס הקדוש. העיר העתיקה של פאפוס כולה היא אתר מורשת עולמי של אונסק"ו.

יום 4 - פאפוס

בבוקר בקרו במנזר איוס נאופיטוס ובאיוס ג'ורג'יוס שבפאייה ובקרו במערות הים. המשיכו לכפר לאטסי והתענגו על דגים טריים באחד מן המסעדות שעל שפת הים. אחר הצהרים בקרו במרחצאות אפרודיטה וטיילו לאורך אחד ממסלולי הטבע בחצי האי אקאמאס.

יום 5 - לרנקה

בבוקר בקרו בכנסיית לרוס הקדוש, מוזיאון פרידס ועיר הממלכה העתיקה של קיטיון. ארוחת צהריים בטיילת הדקלים. אחר הצהרים בקרו ביישוב הנאוליתי כירוקיטיה, אתר מורשת עולמי של אונסק"ו, ובכפר לפקרה שידוע באמנות ייצור התחרה שלו.

יום 1 - לפקוסיה
בבוקר בקרו במרכז למלאכת יד של קפריסין, ולאחר מכן בקרו במוזיאון הארכיאולוגי של קפריסין, במוזיאון הביזנטי, בגלריות האמנות ובקתדרלה של יוחנן הקדוש. ארוחת צהריים בלאיקי גיטוניה, שכונה ישנה ששוחזרה ובה בתי קפה, טברנות, חנויות של מזכרות וגלריות. בשעות אחר הצהרים בקרו במוזיאון האתנולוגי Hadjigeorgakis Kornesios במוזיאון העירוני לבנטים של ניקוסיה.

יום 2 - למסוס

בבוקר בקרו בטירת קולוסי שנבנתה במאה ה-13, בעיר הממלכה החשובה של קוריון ובמקדש אפולו הילאטס. אחר הצהרים בקרו בטירת ימי הביניים של למסוס ובאתר העתיק של אמתוס.

יום 3 - פאפוס

ממש מחוץ לפאפוס בקרו ב"פטרה טו רומיו" - מקום הולדתה של אפרודיטה. בפאפוס עצמה בקרו בקברי המלכים ובפארק הארכיאולוגי

למסלולים נוספים בקרו בעמוד האינטרנט
https://www.visitcyprus.com/files/cruises/KOT-CYPRUS_ITINERARIES_WEB_VERSION3_6_22.pdf

קפריסין והתייר בעל העניין הספציפי

”

המשמעות העמוקה של הכנסת האורחים הקפריסאית אצורה במילה בודדת - "קופיאטה" - שמשמעותה באופן כללי היא "שבו עמנו והתכבדו". "לא ניתן לחלוף על פני בית קפה, להחליף ברכת שלום עם אנשים שאוכלים או שותים מבלי שהמילה תיזרק לעברכם ככדור מלועו של אקדח.

~ לורנס דארל, "לימונים מרים"

קפריסין, ששוכנת בצומת הדרכים של ציביליזציות עתיקות, ידועה באתריה הארכיאולוגיים ובהיסטוריה הארוכה שלה. אבל בקפריסין יש יותר מאשר אוצרות תרבות: הנופים הטבעיים והאקלים השמשי שלה מהווים רקע מושלם לספורט בטבע, לספורט אתגרי, גולף, רכיבה על אופניים, צפרות ועוד. האי של אפרודיטה, ששוכן במי התכלת של מזרח הים התיכון, מוכן לקדם את פניכם בברכה, ללא קשר לסיבה שביגנה בחרתם להגיע לכאן - פעילויות בטבע, טקסי חתונה וירח דבש בלתי נשכחים, תערוכות וכנסים מקצועיים במתקנים אולטרה-מודרניים, ועוד.

ארכיאולוגיה/תרבות

קפריסין היא מקור בלתי נדלה של עניין עבור חובבי הארכיאולוגיה. האי עמוס בשרידים עתיקים מן התקופה היוונית והרומית וכן באתרים שמקורם בתקופה הנאוליתית. עידן הברונזה, התקופה הרומית והתקופה הביזנטית זוכים לייצוג מרשים במיוחד.

אחד האתרים הארכיאולוגיים המרשימים ביותר של האי הוא קוריון, ששוכנת על פסגת גבעה ממערב ללמסוס. היא נוסדה על ידי מתיישבים אחאים מארגוס שבפלופונסוס של יוון במאות ה-12 וה-13 לפני הספירה, ועתידה הייתה להפוך לאחת מערי הממלכה החשובות ביותר של קפריסין בעת העתיקה. העיר העתיקה פאפוס, ששוכנת באזור המערבי היפהפה של קפריסין, מוגדרת כאתר מורשת עולמי של אונסק"ו, בזכות מקדש אפולו שבקוליה (פלאיפאפוס) וניאה פאפוס. אזור פאפוס הוא בעל חשיבות הן במונחים של פולחן אפרודיטה בעת העתיקה והן מבחינת ההתפשטות של הנצרות המוקדמת. בנוסף נמצאים בה פסיפסים רומאיים שהשתמרו בצורה יוצאת דופן ושבהם ניתן לחזות בבית דיוניסוס, בוילה של תזאוס ובבזיליקה של פנאייה כריסופוליטיסה.

פעילויות משפחתיות

בקפריסין יש את כל אותם "רכיבים" שיוצרים אגדה יפה ומלהיבה או מסע הרפתקני ומרתק בזמן, לאורך 11,000 שנות היסטוריה ותרבות, שילהיבו גם את הילדים וגם את הצעירים-ברוחם. בקרו בטירה מימי הביניים ולמדו על אודות החתונה המלכותית שהתקיימה כאן לפני מאות בשנים! סיירו ביישוב הנאוליתי ולמדו כיצד חיו בני האדם בתקופת האבן! טיילו ביערות וגלו מפלי מים נסתרים!

מרגישים אמיצים? מרגישים הרפתקנים? רוצים לנסות משהו חדש? נסו את מגלשות המים התלולות ומסמרות-השיער שבאחד מפארקי המים! או את מתקני האומגה המטורפים שבפארק ההרפתקאות שביער. שימו גז במסלולי הקרטינג, או בחרו בחוויית רכיבה רגועה יותר על גבי חמורים או גמלים. אוהבים בעלי חיים? חיות ידידותיות ממתנות לכם בגן החיות ואפשרויות הספורט כוללות משחק גולף, מיני גולף או באולינג. גם המבקרים הצעירים ימצאו שפע של פארקים ומגרשי משחקים מהם יוכלו ליהנות.

ספורט והרפתקאות

קפריסין, שמתאפיינת בתוואי קרקע מגוון ובאקלים מעולה, היא יעד חלומי לספורט אתגרי, כולל רכיבה על אופני הרים, טיפוס הרים וספורט מים. מדובר בגן עדן של ממש עבור רוכבי אופניים, שכן הם יכולים לדווש במסלולי העפר בין עצי האורן של הרי הטרודוס, או לבחור בקרקע הסלעית של חצי האי אקאמאס הירוק. כאן תוכלו לשחות, לדווש, ללכת ולסייר באזור מרהיב ובתולי של האי.

המים הצלולים של הים התיכון הופכים את קפריסין גם ליעד אידיאלי לחובבי ספורט מים, כולל שיט, גלישת רוח, קייטסרפינג, שנורקלינג, שחייה וצלילת סקובה.

חובבי הטוילים הרגליים יוכלו ליהנות ממסלולים מעולים שנמצאים באזורים ההרריים ובעיקר בהרי הטרודוס ובחצי האי אקאמאס, שם השבילים עוברים ממש בליבן של שמורות טבע.

במשך רוב ימות השנה מזג האוויר של קפריסין מתאים במיוחד לגולף וניתן ליהנות ממספר מגרשים בני 18 גומות, שבכולם אפשר גם לשכור ציוד גולף.

בקפריסין יש ארבעה (4) מגרשים (כמה מהם עם 18 גומות ואחרים עם 9 גומות). מועדון הגולף Aphrodite Hills, ה-PGA Natural, מגרש הגולף Elea ב-Secret Valley ומועדון הגולף Minthis הם רק כמה דוגמאות להיצע הקיים בקפריסין. מגרשים אלה מספקים רמות קושי שונות, עבור כל רמת מיומנות.

חגונות וירח דבש

בשל העובדה שיעדי חגונות הופכים פופולריים יותר ויותר, הפכה קפריסין לאחד המקומות האהובים ביותר באזור הים התיכון, שבו בחרים רבים לעגוד טבעות. המבקרים יכולים לבחור מתוך מגוון אתרים רחב שבהם ייערך הטקס המרגש - מטקסים מרשימים על שפת הים וכלה בשקיעה בקפלה, מאתרי נופש ועד לכנסיות ביזנטיות.

קפריסין היא גם אחד היעדים הרומנטיים ביותר לירח הדבש - וכיוון שיש בה 300 ימים של שמש בכל שנה, מזג אוויר מושלם מובטח מראש. כאן תוכלו לסייר באזורים הכפריים ולגלות את האטרקציות ההיסטוריות, התרבותיות והטבעיות הייחודיות, או להסתפק בהתרונות ורגיעה באחד מאתרי הנופש היוקרתיים של האי.

כנסים ותמריצים

קפריסין היא יעד פופולרי לפגישות וכנסים. מגוון רחב של אולמות ומתחמי אירועים, ברמה בינלאומית, כמו גם בתי מלון גדולים, מציעים מתקני כנסים חדישים ושירותים עסקיים נלווים. שירותים נלווים זמינים אף הם, כמו למשל: ציוד אור-קולי, שירותי מזכירות ותרגום, דוברים-אורחים, כיבוד וחסידים המוגשים במהלך ההפסקות. רשימה בשם "לשכת הכנסים של קפריסין" שפורסמה על ידי משרד התיירות הקפריסאי, מפרטת את כל המקומות הזמינים ברחבי האי, פעילויות תמריצים ובניית צוות, ומידע שימושי אחר לקיום אירועים מקצועיים בא: visitcyprus.com

האוכל של קפריסין

כשאתם טועמים אוכל בקפריסין, אתם הופכים לחלק משרשרת היסטורית ארוכה שכוללת השפעות יווניות, טורקיות, מזרחיות ועוד מספר השפעות טעימות נוספות על הגסטרונומיה המגוונת של המקום. המאפיין הייחודי ביותר של האי הוא המזה, אוסף של מנות קטנות של מזון שהוכן במומחיות רבה, החל בקופפיה (עלי גפן ממולאים) ועד למוסקה, סלט כפרי ועוד. במסעדות וטברנות מסוימות תוכלו לבחור אם להזמין מזה של מעדני ים או מזה בשרי, וכן תוכלו להתחיל את הארוחה במבחר מנות מזה ולהמשיך למנה עיקרית של בשר או דג.

היין של קפריסין

לאי יש מסורת ארוכת ימים של ייצור יין, ששורשיה בתקופה היוונית הקדומה וכן בתקופה הרומית והמצרית, כפי שניתן ללמוד מממצאים ארכיאולוגיים שכוללים קנקני יין עתיקים אשר התגלו בכפרים פירגוס וארימי שבאזור למסוס (לימסול), ואשר לפי הסברה גילם יותר מ-6,000 שנה. זני הענבים שגדלים באי נמנים עם העתיקים בעולם, כשיין הקינוח המתוק "קומנדריה" הוא היין העתיק ביותר המוכר בעולם, שייצורו נמשך גם בימינו.

מטבח ים תיכוני אותנטי

המרקם המיוחד וה"צמיגי" המוכר. הגבינה, שצברה פופולריות רבה גם מחוץ לאי, מוגשת דרך קבע במסעדות קפריסאיות. היא טעימה מאוד גם בפני עצמה ולעתים מוגשת לצד ירקות קלויים או פרוסות אבטיח טרי.

קפריסין ידועה בענבים שלה והקינוחים המקומיים המשובחים ביותר כוללים פירות או שקדים במיץ ענבים, שמוגשים לצד קפה קפריסאי. עם זאת, קשה מאוד לעמוד בפיתוי של מנת בקלווה או לוקומדס חמים (מיני סופגניות רוויות בסירופ דבש).

חיי לילה ובידור

עבור רבים, אכילה בחוץ בקפריסין היא אירוע משמעותי שיוכל להימשך על פני שעות רבות של התענגות על המזון המשופח ועל המשקאות, אולם יש גם שלל אפשרויות לחיי לילה עבור מי שנותרת בהם אנרגיה לאחר הארוחה. בבתי מלון רבים מועסקים מוסיקאים קפריסאיים, שמופיעים בפני האורחים מדי לילה או מארגנים ערבים עממיים עם מוסיקה מסורתית וריקודים, שבהם האורחים יכולים

לקחת חלק. זה קל יותר מכפי שאתם חושבים! אתרי נופש שבהם מועדונים, בארים ופאבים הם המקומות הפופולריים ביותר שבהם אפשר ליהנות מבילוי לילי, אבל יש אפשרויות מקומיות נוספות. רוב בתי המלון מוכרים כרטיסים לקונצרטים, מופעי מחול והופעות תרבות נוספות. בערים הגדולות יש תיאטרות שבהם מועלות הצגות קלאסיות ומודרניות, לרוב באתרים היסטוריים מרהיבים.

מסלולי היין

באי יש שבעה מסלולי יין שכוללים את לאונה-אקאמאס, ווני פנאיס-אמפליטיס, עמק דיאריזוס, קומנדריה, לרנקה-ניקוסיה וכפרי היין של למסוס (אשר ידועים בשם הקולקטיבי "קרסוכריה", שמשמעותו "כפרי היין"). כל אלה מייצרים יינות אדומים ולבנים.

שני זני הענבים המקומיים המובילים הם מאברו (שחורים) וקסיניסטרי (לבנים). קסיניסטרי הוא הזן הנפוץ ביותר של ענבים לבנים וממנו מיוצרים יינות בהירים עם תכולת אלכוהול נמוכה (11-11.5%). זן המברו (אדום) הוא גדול ועסיסי, וממנו מייצרים יינות בצבע עמום עם טעם קליל. כאשר מאברו וקסיניסטרי משולבים יחד הם יוצרים את הקומנדריה והם משתלבים גם בייצור השיכר המקומי, זיבניה. זני ענבים מקומיים נוספים כוללים את המרתפתיקו והאופתלמו (אדום), וכן זני ענבים זרים שגדלים באי, לרבות שרדונה, מוסקט מאלכסנדריה, פלומינו, ריזלינג,

סוביניון בלאנק וסמיון (לבן) וכן אליקנטה בושה, קברנה פרנק, קברנה סוביניון, סאנסו, גרנש נואר, מטארו ושירז (אדום).

קומנדריה

קפריסין יכולה להתגאות בעובדה, שהיא ערש הולדתו של היין העתיק ביותר בעולם שעדיין מיוצר - הלא הוא יין הקינוח המתוק המשופח קומנדריה. התייחסות ראשונה ליין בשם "נאמה קפריסאי", אשר לפי הסברה היה שמו של הקומנדריה בטרם ניתן לו שמו הנוכחי על ידי הצלבנים במאה ה-12, מופיעה כבר בשנת 800 לפנה"ס.

זיבניה

עם תכולת אלכוהול של 99%-40, אין פלא שהמשקה הלאומי של האי, "זיבניה", מכונה גם בשם "מי אש"! ראשיתו של משקה חזק זה היא במאה ה-14, כאשר האי היה תחת שלטון ונציה. הוא עדיין מיוצר באותה דרך מסורתית גם היום.

חלומי היא גבינת הדגל ומעדן יומיומי בקפריסין. מדובר בגבינה קשה שעשויה מתערובת חלב של כבשים ועיזים במרקם מיוחד שאינו נמס בצליה, מה שמעניק לה את

אפשרויות הלינה בקפריסין

היכן לשהות במהלך הביקור בקפריסין

אירועי תרבות ימי חג/ימי חופש רשמיים

מדינה של פסטיבלים, פולקלור וחגיגות

ספא שידועים באיכותם. לרוב, גם מלונות שרמת המחיר שלהם בינונית כוללים ארוחת בוקר נדיבה של בופה קפריסאי במחיר השהיה. בעת ביצוע ההזמנה, תוכלו לבקר באתרי האינטרנט של המלונות או לפנות אליהם ישירות.

מאתרי נופש ברמת חמישה כוכבים ועד למקומות אירוח פשוטים בניהול משפחתי - כאן תמצאו את כל קשת האפשרויות. תוכלו לבחור בין בתי מלון גדולים, דירות נופש, כפרי נופש ווילות, וגם אתרי קמפינג, בתי אירוח מסורתיים ובתי הארחה.

אם אתם מעוניינים בסוג שונה של חופשה, למשל כזו שבמהלכה תתרחקו מהמון התיירים ותחוו את קפריסין ממש כמו תושבי המקום, קפריסין מציעה את תוכנית התיירות הכפרית, שמאפשרת לכם לשהות בבתים מסורתיים ששופצו, באחד מן הכפרים הצעירים שבאי. למידע נוסף היכנסו לאתר www.agrotourism.com.cy

מגוון מקומות האירוח בקפריסין הוא עצום והם כולם עומדים בסטנדרטים בינלאומיים וקפריסאיים מאוד באופיים. המשמעות היא, שבין אם תבחרו במלון למטרת עסקים, פנאי או לשילוב בין השניים, ובלי קשר לרמת המחיר, תוכלו לצפות למקום לינה איכותי ולקבלת פנים חמה, הראויה לאחד מיעדי החופשה המפורסמים ביותר באירופה. בין שאתם זוג, משפחה עם ילדים קטנים, נוסעים בגפכם או מלווים על ידי חברים, תרגישו רגועים ובבית בכל מקום שאליו תפנו.

באופן טבעי, בתי מלון רבים שוכנים על החוף, החל באיה נאפה שבמזרח ועד לפוליס שבמערב. מעבר לחללי לובי מסוגננים, חדרים מרווחים וסוויטות מהודרות, בתי המלון היוקרתיים ביותר כוללים גם שלל מתקנים ויתרונות, החל בגישה נוחה לחוף ובריכות שחיה מרהיבות, וכלה במסעדות גורמה (אם כי לא כאלה שמצריכות לבוש רשמי!), מועדוני בריאות, חדרי כושר, מגרשי טניס ואתרי

התאריכים הבאים הם ימי חופשה רשמיים בקפריסין

1 בינואר	השנה האזרחית החדשה
6 בינואר	יום ההתגלות
פברואר/מרץ	יום שני הירוק (50 יום לפני חג הפסחא היווני אורתודוקסי)
25 במרץ	היום הלאומי של יוון
1 באפריל	היום הלאומי של קפריסין
אפריל/מאי	יום שישי הטוב (יום שישי שלפני חג הפסחא היווני אורתודוקסי)
אפריל/מאי	יום שני של חג הפסחא (יום שני שלאחר חג הפסחא היווני אורתודוקסי)
1 במאי	לייבור דיי (יום העבודה)
מאי/יוני	פנטקוסט-קטקליסמוס (פסטיבל המבול)
15 באוגוסט	חג עליית מריה השמימה
1 באוקטובר	יום העצמאות של קפריסין
28 באוקטובר	היום הלאומי של יוון
24 בדצמבר	ערב חג המולד
25 בדצמבר	חג המולד
26 בדצמבר	בוקסינג דיי (יום הקופסאות)

הרבדים ההיסטוריים העשירים קידמו מסורות דתיות ועממיות, שעדיין מתקיימות כיום. קפריסין מספקת מגוון רחב של אירועי תרבות, החל באירועים הקשורים בחגים, ועד לפסטיבלים קטנים יותר שמתקיימים בכפרים ובעיירות ברחבי האי לאורך השנה כולה.

עבור מי שרוצים לצלול לתוך תרבות ים תיכונית אמיתית, קפריסין הרב גונת מציעה שלל אפשרויות, החל במופעי אופרה בטירות מימי הביניים וכלה בקונצרטים שמתקיימים בתיאטראות עתיקים מן התקופה היוונית-רומית.

חגי הדת המסורתיים בקפריסין תואמים לאלה שנחגגים באירופה. ביום השנה האזרחית החדשה, נוהגים הקפריסאים להחליף ביניהם מתנות ולאכול את העוגה המסורתית של השנה החדשה, שידועה בשם וסילופיתה. יום ההתגלות מצוין בערי החוף בתחרויות שחייה, כאשר המנצח הוא זה שמחזיר את הצלב השושלך למים כדי לקדש אותם. במהלך השבוע הקדוש, נשרפת בובה של יהודה איש קריות ואיקונות מכוס' תכריכים. בחודש מאי, מבשר פסטיבל הפרחים על בוא האביב, ובספטמבר מתקיים בניקוסיה (לפקוסיה) פסטיבל האמנויות השנתי.

בלמסוס מתקיימות שלל חגיגות בין החודשים פברואר/מרץ, לרבות המצעד הגדול ונשפי תחפושות. פסטיבל הדרמה של יוון העתיקה מתקיים בקיץ ומושך אליו להקות מוסיקה, מחול ותיאטרון מכל רחבי העולם. בספטמבר מתקיים פסטיבל היין. פסטיבל הדרמה של יוון העתיקה מתקיים בקיץ ומושך אליו להקות מוסיקה, מחול ותיאטרון מכל רחבי העולם. בספטמבר מתקיים פסטיבל היין. פאפוס מארחת את פסטיבל אפרודיטה בשלהי אוגוסט/תחילת ספטמבר. בתקופה זו מתקבצים בכיכר הטיירה מימי הביניים חובבי אופרה מכל רחבי העולם, כדי לחזות בהופעות ברמה עולמית. אהבי המוסיקה ייהנו גם מפסטיבל המוסיקה הקאמרית הבינלאומי פארוס, שמתקיים מדי מאי/יוני בקוקליה.

מידע שימושי לתייר

דברים שחשוב לדעת לפני הנסיעה

מידע שימושי

אודות קפריסין

קפריסין, שממוקמת בלב האזור המזרחי של הים התיכון, פרושה על שטח של 9,251 קילומטרים רבועים.

אוכלוסייה: 918,100 (סוף 2021). האי מתאפיין בגיוון דמוגרפי, כאשר 78.9% מכלל התושבים הם קפריסאים ו-21.1% הם תושבים זרים. הערים הגדולות ביותר הן לפקוסיה, עיר הבירה (ניקוסיה), שבה אוכלוסייה של 351,600 נפש, למסוס (לימסול) שבה 258,800 תושבים, לרנקה עם 154,200 תושבים ופאפוס שבה 101,900 תושבים.

ממשל

קפריסין היא רפובליקה ריבונית עצמאית ובה מערכת נשיאותית עם ממשלה דמוקרטית. מדי חמש שנים נערכות בחירות לנשיא המדינה ולחברי הפרלמנט.

שפות

יונית היא השפה הראשית, אולם כמעט כל תושבי האי מדברים גם אנגלית.

טרם נסיעתכם

תזקקו לדרכון בתוקף, מסמכי וויזה מתאימים (למי שצריך) ורישיון נהיגה בינלאומי. אזרחי האיחוד האירופי רשאים לתייר באי ללא צורך במסמכים מיוחדים, פרט לדרכון או תעודת זהות בתוקף. אין צורך בחיסונים כלשהם לפני ההגעה לקפריסין. בנסיבות חריגות (מגיפות עולמיות, וכדומה), עדכונים חדשים בנושאי תיירות ונסיעות יהיו זמינים בדפי המידע הממשלתיים.

נמלי כניסה לקפריסין

נמלי התעופה הבינלאומיים של פאפוס ולרנקה-

www.hermesairports.com

נמל לימסול

www.dpworld.com/limassol

הנמל והמרינה של לרנקה -

www.kitionoceanholdings.com

נמלי העגינה של לטסי ופאפוס -

www.cpa.gov.cy

שעות פעילות הבנקים, מטבע וכרטיסי אשראי

המטבע הוא האירו (€). רוב המקומות מכבדים את כל כרטיסי האשראי המובילים.

הבנקים המסחריים בקפריסין מספקים מגוון רחב של שירותים בנקאיים, באירו וגם במטבעות זרים. הם גם חברים מלאים באגודה העולמית לתקשורת פיננסית בין-בנקאית (SWIFT). הבנקאות המסחרית תואמת בצורה מלאה לקוד הבנקאות של האיחוד האירופי.

שירותי החלפת כספים ומכונות כספומט זמינים בנמלי התעופה הבינלאומיים של לרנקה ופאפוס. מכונות כספומט מצויות גם מחוץ לרוב סניפי הבנקים שבערים ובאתרי התיירות

שעות פעילות הבנקים הן: שני עד חמישי: 08:00 - 14:30 / שישי: 08:00 - 14:00. הבנקים

בקפריסין סגורים במהלך סוף השבוע ובחגים. שעות הפעילות עשויות להשתנות בהתאם לעונות השנה ומידע זה יוצג באופן ברור בכניסה לכל בנק.

חשמל

230 וולט AC, 50 הרץ

השקעים הם לרוב עם פינים מרובעים, 13 אמפר.

מקרי חירום

במקרה חירום, חייגו 112 למשטרה, מכבי האש ואמבולנס

שירות חירום בנושא תרופות והרעלות: 90901401

בתי מרקחת לילה: 11892

תחבורה

שירותי אוטובוסים ושאתלים: קיים שירות אוטובוסים ושאתלים מנמלי התעופה הבינלאומיים של לרנקה ופאפוס לכל הערים הגדולות. הפרטים זמינים באתר האינטרנט של נמלי התעופה ונמלי הים.

נמלי התעופה הבינלאומיים של לרנקה ופאפוס

www.hermesairports.com

נמל לימסול:

www.dpworld.com/limassol

הנמל והמרינה של לרנקה:

www.kitionoceanholdings.com

נמלי העגינה של לטסי ופאפוס:

www.cpa.gov.cy

התחבורה הציבורית: מורכבת מרשת של אוטובוסים מודרניים וממזגים המפעילים קווים עירוניים, בין עירוניים וכפריים. סוגי כרטיסים זמינים עבור התחבורה הציבורית: נסיעה בודדת, נסיעה הלך-חזור, כרטיס שבועי, חודשי או שנתי.

שירות מוניות: שירות המוניות הבין-עירוני מחבר בין כל הערים הגדולות בקפריסין בתדירות של אחת לחצי שעה, בקירוב. השירות אוסף את הנוסעים ומוריד אותם במיקום שבחרו או באחד מתחנות מוניות השירות. www.intercity-buses.com

רכבים להשכרה: רוב חברות השכרת הרכב הגדולות פועלות בכל הערים, וכן בנמלי התעופה הבינלאומיים של לרנקה ופאפוס. אפשר לזהות רכבים שכורים בנקל על פי לוחיות הרישוי האדומות שלהן. נהגים שגילם פחות מ-25 שנה ושברשותם רישיון נהיגה המציג ותק של פחות מ-3 שנים במועד ההשכרה, נדרשים ליידע את חברת ההשכרה, כדי שאפשר יהיה לספק כיסוי ביטוחי מתאים לנהג צעיר. הביטוח תקף רק בתחומי האזור שבשליטת רפובליקת קפריסין.

רישיון נהיגה: המבקרים בקפריסין רשאים לנהוג אם הם נושאים רישיון נהיגה בינלאומי תקף, או רישיון נהיגה ממדינותיהם, ובלבד שהוא תקף עבור סיווג הרכב שבו ברצונם לנהוג.

רישיונות נהיגה אירופיים מוכרים רשמית לפי החוק (1/0) 94. רישיונות נהיגה שהונפקו על ידי נורבגיה, איסלנד, ליכטנשטיין, אוסטרליה, שווייץ, זימבבואה, ארצות הברית, יפן, קנדה, ניו זילנד, דרום אפריקה ורוסיה תקפים למשך שישה חודשים. אזרחי מדינות לא-אירופאיות ואזרחים שמגיעים ממדינה אחרת מלבד המדינות שנזכרו לעיל, רשאים לנהוג עם רישיונות נהיגה ממדינותיהם למשך תקופה של 30 יום (פרק זמן זה אינו מוגבל באופן חד משמעי). אם הם מחזיקים ברישיון נהיגה בינלאומי, הם רשאים לנהוג ובלבד שהרישיון בתוקף.

קניות

שעות פתיחת החנויות משתנות בכפוף לסוגיהן ומיקומן (באזורים עירוניים, תיירותיים, כפריים, או בקניונים ומרכזי קניות). בדרך כלל, החנויות תפעלנה בימים שני-שבת בין השעות 09:00-20:00, אולם ייתכנו שינויים בשעות הפעילות. בימי ראשון, החנויות נפתחות בשעות מאוחרות יותר, בדרך כלל בסביבות 11:00, ושעת הסגירה נעה בין 14:00-19:00, גם הפעם בכפוף לסוג החנות ולמיקומה.

חנויות מסוימות נסגרות לחצי יום בשעות אחר הצהריים של ימי רביעי ושיבת, ואינן נפתחות בימי ראשון, אם כי ברוב אזרחי התיירות של קפריסין גם החנויות וגם הסופרמרקטים פתוחים עד לשעות הלילה המאוחרות וגם בימי ראשון.

בין ה-15 ביוני עד ה-31 באוגוסט ייתכן שתהיה הפסקת צהרים/מנוחה אופציונלית בין השעות 17:00-14:00 (סיאסטה).

לקראת חג המולד וחג הפסחא, תהינה החנויות פתוחות עד לשעות מאוחרות. כל החנויות מחויבות לסגור בשעה 18:00 בערב חג המולד, בערב השנה החדשה, ביום שישי הטוב ובשבת של חג הפסחא.

מוצרים מתוצרת מקומית שזוכים לפופולריות בקרב התיירים הם טובין מעור, וילונות ומפות, כלי קרמיקה, כלי נחושת, כלי כסף בעבודת יד ותכשיטים, סלסלות וכלי חימר והתחרה המפורסמת בעבודת יד, לפקריטיקה. את כל אלה אפשר לרכוש בחנויות המזכרות ובחנויות נוספות שפזורות ברחבי האי, וכן במרכזי עבודת היד של קפריסין בלפקוסיה, למסוס, לרנקה ופאפוס.

מוצרים מתכלים פופולריים זמינים לרכישה בסופרמרקטים, חנויות מכולת וחנויות פינתיות וכוללים יינות קפריסאים ומשקאות חריפים, חלומי קפריסאי, דבש גולמי ושימורים, תבלינים מקומיים, עשבי תיבול ותה צמחים, אגוזים, ממתקים מסוכרים ומרקחות, מעדני "לוקום" קפריסאי ודברי מתיקה נוספים.

טיפים

מתן טיפים נתון לשיקול דעתו של הלוקח וזוהי מחווה שזוכה להערכה על ידי עובדי מלון ומוסדות הסעדה. גם נהגי המוניות, סבלים, ספרים וכד' תמיד יעריכו טיפ קטן.

זמני הזריחה והשקיעה

זמני הזריחה והשקיעה מתייחסים ל-15 בכל חודש, בדיוק משוער של 5 דקות עבור השעות והדקות.

חודש	זריחה	שקיעה
ינואר	6:55	17:00
פברואר	6:35	17:30
מרץ	6:00	17:55
אפריל	6:15	19:20
מאי	5:45	19:45
יוני	5:30	20:00
יולי	5:45	20:00
אוגוסט	6:05	19:35
ספטמבר	6:30	18:55
אוקטובר	6:50	18:15
נובמבר	6:20	16:45
דצמבר	6:45	16:35

(אפריל עד אוקטובר: שעון קיץ)

מזג האוויר בקפריסין

תנאי מזג האוויר בקפריסין (נתונים שנאספו מכ-22 תחנות מטאורולוגיות) - בין 2011-2020

דצמבר	נובמבר	אוקטובר	ספטמבר	אוגוסט	יולי	יוני	מאי	אפריל	מרץ	פברואר	ינואר	טמפרטורה ממוצעת מנימלית ביום (°C)
17	22	27	31	34	34	30	27	22	19	16	15	טמפרטורה ממוצעת מנימלית ביום (°C)
8	11	15	19	22	22	19	15	11	8	7	6	טמפרטורה ממוצעת מנימלית ביום (°C)
12	17	21	25	28	28	25	21	17	13	11	10	טמפרטורה ממוצעת מנימלית ביום (°C)
5	7	9	10	11	12	12	11	9	8	6	5	ממוצע שעות אור שמש ביום
19	22	25	27	28	27	24	21	18	17	17	18	טמפרטורת הים הממוצעת (°C)
10	5	4	1	0	0	1	3	4	6	8	12	מספר ימים גשומים (1.0 מ"מ <=)

נגישות בקפריסין

מידע עבור אנשים עם נכויות וצורכי נגישות מיוחדים

קיימים מספר מתקנים זמינים עבור אנשים בעלי צורכי נגישות מיוחדים, שרוצים לבקר בקפריסין. למידע מפורט על אודות נגישות בקפריסין אנא בקרו באתר האינטרנט של משרד התיירות:

www.visitcyprus.com/index.php/en/practical-info/accessible

תעודת נכה של האיחוד האירופי:

קפריסין, יחד עם מדינות אירופאיות אחרות, מעניקה יותר מ-100 הטבות (כגון כניסה בחינם או בעלות מופחתת) לאנשים עם מוגבלות בתחומי התרבות, התיירות, הבידור, הספורט והתחבורה, לרבות: הנחות או כניסה

חינם למוזיאונים, לאתרים ארכיאולוגיים, לאנדרטאות, לתיאטרון, לאירועי ספורט, לגני חיות ואתרי אומנות; שימוש חופשי או מוזל במיטות שיזוף ושמישות בחופים, תעריפים מוזלים ומושבים מועדפים באוטובוסים.

נמלי תעופה:
נמלי התעופה הבינלאומיים של לרנקה ופאפוס נגישים עבור מבקרים עם סוגים שונים של צרכים מיוחדים. את הרשימה המלאה של המתקנים והשירותים הנגישים ניתן למצוא באתרי האינטרנט של נמלי התעופה. אלו כוללים: נגישות ברחבי שדות התעופה, עמדות חניה זמניות להורדה ולאסוף, מקומות חניה

נגישות בקפריסין

מלונות

המתקנים משתנים ממלון למלון ועשויים לכלול מקומות חניה מיוחדים, חדרי מיועדים לאנשים עם מוגבלויות, כולל פתחים רחבים יותר וחדרי רחצה מותאמים לנכים, רמפות מוארות לכסאות גלגלים ואחרים. מומלץ לפנות ישירות לבית המלון כדי לוודא כי אכן יש במקום מתקנים מתאימים עבור המוגבלות האמורות. בתי מלון שמספקים מתקנים עבור בעלי מוגבלויות רשומים באתר האינטרנט של משרד התיירות.

תחבורה

אפשר לדאוג לתחבורה מתאימה ברחבי האי, עם מתן הודעה מוקדמת לחברות ההסעה. כמו כן, ישנם גם אוטובוסים מיוחדים עם רמפות בשיפוע נמוך, גהרות בטיחות ומיזוג אוויר, וכן מוניות מיוחדות המיועדות לאנשים הנזקקים לכיסאות גלגלים. תעריפים מוזלים ומקומות ישיבה מועדפים זמינים באוטובוסים של התחבורה הציבורית. מידע מעודכן זמין בלשכות המידע של משרד התיירות.

חניה

בשנת 2007, הפרלמנט של קפריסין אישר את השימוש ב-Blue Badge האירופי עבור חנייה במקומות ייעודיים לבעלי מוגבלויות, והוא זמין בכל רחבי האי, הן בכבישים ציבוריים, באזורי חנייה ציבוריים, בחניונים פרטיים ומחוץ למוסדות שונים. הרשות האחראית על הנפקת התו הכחול היא המשרד להכללה חברתית של אנשים בעלי מוגבלויות, שמהווה חלק ממשרד העבודה והביטוח הלאומי. ניתן ליצור עמם בקשר טל. +357 22 406406 או בדוא"ל: info@dsid.mlsi.gov.cy

תנועה ברחבי קפריסין

רוב הערים והעיירות באי נגישות למדי עבור כסאות גלגלים, אולם יש עדיין מקום לשיפור מבחינת התשתיות. מומלץ לאדם המשתמש בכיסא גלגלים להיעזר במלווה לשם סיוע באזורים לא נגישים. מדרכות נגישות עבור לקויי ראייה מצויות בכל רחבי האי.

חופים

חופים רבים באי הונגשו עבור כסאות גלגלים באופן חלקי או מלא. נגישות מלאה פירושה שהמשתמשים בכיסאות גלגלים יכולים להגיע מהחוף לים על גבי רמפה עשויה עץ או פלסטיק, שמיועדת בדיק לשם לכר. כמו כן, בחופים אלו קיימים שירותי נכים, מקומות חניה לנכים, ואפשרות לכיסא גלגלים צף או מערכת אוטומטית של Seatrac (מושב קבוע במסילה שמסיע את הנכה לים בעומק משוער של 60 ס"מ - מופעל על ידי אנרגיה פוטו-וולטאית). גם ה-Seatrac וגם כיסא הגלגלים הצף מוצעים ללא תשלום ובסיוע המציל במקום. נגישות חלקית פירושה שבחופים אלו אפשר למצוא רמפות או שבילים המיועדים לכסאות גלגלים ומובילים לנקודה כלשהי על החוף, אך ללא גישה לתוך המים. גם בחופים אלו אפשר למצוא שירותי נכים, מקומות חניה לנכים ובחלקם אף יוצע כיסא גלגלים צף. רשימה מלאה של חופים נגישים זמינה באתר visitcyprus.com והיא מתעדכנת מדי שנה.

מקומות מעניינים:

אטרקציות תיירותיות רבות מציעות נגישות מלאה או חלקית לנכים, בשילוב עם מתקנים המיועדים לכסאות גלגלים, שרותי נכים, כניסה בחינם או בהנחה למשתמשים בכסאות גלגלים והמלווים שלהם, בהצגת תעודת נכה של האיחוד האירופי.

פרטים שימושיים ליצירת קשר

Cyprus Paraplegics Association (OPAK)
טלפון: +357 22 496495
www.opak.org.cy
דוא"ל: mail@opak.org.cy

ארגון Pancyprian Organization for the Disabled

טלפון: +357 22 426301
דוא"ל: organofdisabled@cytanet.com.cy

מפות קפריסין

מפת מסלול אפרודיטה

עקבו אחרי צעדיה של אפרודיטה, אלת האהבה והיופי המיתולוגית ומגינת קפריסין.

המסלול מתמקד באתרים הארכיאולוגיים המוקדשים לפולחן הקדום של אפרודיטה וכוללים את פליאה פאפוס (קוקליה) אמאתוס וקיתיון. ישנם קשרים רבים לאתרים נוספים ומוזיאונים בהם ישנם מוצגים הקשורים לאלה.

שוטטו בעקבות ההיסטוריה, התרבות והמיתולוגיה וכך תלמדו אודות לידתה ואופייה של האלה ועל פולחניה, כמו גם על הצמחים והצדפים הקשורים אליה.

האיזור שמעל קו זה נמצא תחת כיבוש תורכי מאז 1974

Road Network

מסלולי יין

כל שבעת מסלולי היין משולטים על מנת להקל עליכם בטיול!

1. Laona-Akamas

אזור שובה לב ביופיו ובחופיו, כפרים ציוריים ומסורת יין ותרבות עשירה.

2. Vouni Panagias-Ampelitis

מסלול פנורמי העובר דרך הררית ומבחר שעיר של יינות מקומיים.

3. Diarizos valley

מסלול אידילי לגילוי יופיו של הטבע, באזור פחות מוכר העשיר בגפנים.

4. Krasochoria of Lemesos

כפרי יין מפורסמים הנבדלים באופיים זה מזה ולכולם מסורת עשירה של הכנת יין.

5. Commandaria

פינות מוכרות יותר ופחות המשמרות את אגדת היין המפורסם של האי.

6. Pitsilia

נופים קסומים בלוויית יין מצוין.

7. Mountainous Larnaka-Lefkosia

מקום מושלם עם מסורות שמתקיימות גם כיום.

תגיות יעדים

תגיות היעדים שלנו נוצרו על מנת להבטיח שתוכלו להפיק את המיטב משהותכם באי הים תיכוני היפיפה שלנו! הסתכלו על הרשימה של הפעילויות בהן האיכות מובטחת ותמצאו את אלה המתאימות לטעמכם. כל שעליכם לעשות הוא למצוא את התגיות התואמות לאורך המסלול שבחרתם וליהנות מחוויות איכותיות בקצב שלכם.

www.heartlandoflegends.com

מפות קפריסין האי של אפרודיטה ממתין לכם

www.visitcyprus.com

130.01.23

@visitcyprus.cy

@visitcyprus

@visitcyprus

@visitcyprus

@visitcyprus.com

@visitcyprus.com

@visitcyprus